Kraków, sobota 1 stycznia 1927

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i ad[illegible] Kraków, Orzeszkowej 7. Nr telefonu 279. — K[illegible] P. K. O. w Krakowie 400.630.
Nakładem S[illegible]ółki Wydawniczej „NOWY DZIENNIK"
Wszelkie komunikaty [illegible] przysyłać **wprost** do Administracji. Komunikaty [illegible] redakcji **nie będą** uwzględnione. Rękopisów redakcja [illegible] zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada. Redaktor naczelny [illegible] przyjmuje **od 12 do 1** w południe.

Cena numeru **20** groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 4·40, kwrt. Zł. 13·[illegible]
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 4·60, „ „ 13·80
Na prowincji: z przesyłką pocztową „ „ 5·00, „ „ 15·00
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 8·25, „ „ 25·00

Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·15, wiersz. milimetr 1-szp. Zł. 0·20, nadesłane Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·85, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 1·—, gratulacye Zł. 10. inseraty zamiejscowe o 50% zagraniczne 100% droższe

Endecja, rząd i Żydzi

Kraków, 31 grudnia.

Z wielu kolubryn wali endecja — jak dotąd, zgoła bezskutecznie — w rząd obecny. Jedna z nich nosi stale wielomówiącą etykietę: Rząd i Żydzi... Rząd zaprzedał się Żydom, Żydzi zaś są pełni miłości dla rządu — czyż może być coś bardziej kompromitującego w oczach człowieka w Polsce poczciwego?...

Ogłoszenie przez prasę żydowską, z[illegible] tego i naszym Czytelnikom, memorjału b. ministra Młodzianowskiego w sprawie uregulowania polskiej polityki mniejszościowej daje świeży żer pismom endeckim. Z miną wielce zafrasowanego statysty konstatuje „Słowo Polskie" w artykule wstępnym z dnia 30 bm.:

> Jednem z najbardziej znamiennych zjawisk, jakie w okresie pomajowym wysunęły się na czoło naszych stosunków wewnętrznych jest niewątpliwie zmiana w psychologji i taktyce polityki kierowniczych kół żydowskich w Polsce.

„Słowo Polskie" dalekie jest naturalnie od tego, aby tę zmianę — w kierunku „życzliwego" i „afirmatywnego" ustosunkowania się Żydów do „zwycięskiego obozu" — uznać za sukces z państw. punktu widzenia. Skoro l'etat c'est.. endecja, to przyjaciele obecnego rządu nie są, oczywiście, przyjaciółmi państwa, lecz jego... wrogami. Wszystko jednak, co nam z tego punktu widzenia „zarzuca" endecja, nie wychodzi poza pozytywny ton naszej prasy wobec nowego systemu i przychylne uczucia dla panującego kursu. Krytycznego naszego stosunku do rządu [illegible] parlamentar[illegible], czyż nawet i endecja, „zarzucając" jedynie, iż jeśli już „markujemy" opozycję w Sejmie, to czynimy to „w sposób taki, aby w żadnym razie odpowiedzialność za ewentualne obalenie gabinetu, względnie utrudnienie mu jego polityki", nei spadła na nas. „Zarzut" ten — pomijając specyficznie endecki jego charakter — jest jednak o tyle nieuzasadniony, że wobec żadnego z poprzednich rządów nie prowadziło Koło Żyd. nigdy polityki na tyle opozycyjnej, aby brać wyłącznie na siebie odpowiedzialność za jego obalenie. Mniejsza o to, czy była to niekonsekwencja w opozycji, czy też wysokie poczucie odpowiedzialności za losy państwa — dość, że tak było. Endecja o tem nie pamięta, bo to do jej kramu nie pasuje.

Jeśli więc opuścimy endeckie tendencyjne komentarze, to pozostanie poprawne, pozytywne stanowisko nasze wobec obecnego rządu, pełne sympatji oraz spokojnego, życzliwego wyczekiwania na spełnienie słusznych naszych postulatów.

Postulaty te dotąd zostały — częściowo — **uznane**, natomiast — prawie w zupełności — **niespełnione**. Przedrukowując onegdaj memorjał p. Młodzianowskiego, przytoczyliśmy szereg głosów prasy żydowskiej, które jednozgodnie konstatowały, iż —poza drobnemi ulgami dla większego kupiectwa — rząd obecny absolutnie nic dla Żydów nie uczynił. Ani w dziedzinie obywatelstwa, ani numerus clausus, ani w żadnej innej.

Jeśli zaś mimo to odnosimy się do tego rządu z sympatją, to właśnie dlatego, że nie jest on — rządem endeckim. Bezdennej hipokryzji pełni są zaprawdę rycerze z pod znaku endecji, jeśli w tem samo przez się zrozumiałem zjawisku widzą Bóg wie co za tajemnicze porozumienie między nami a rządem. Jakże-ż nie mamy z życzliwością odnosić się do rządu, który — nie spełnił wprawdzie ani drobnej części naszych postulatów, który aż nazbyt często (szczególnie w memorjale p. Młodzianowskiego) zdradza tendencje wybitnie asymilatorskie — ale który **nie** wypisał na swoim sztandarze hasła eksterminacji mniejszości narodowych i bojkotu gospodarczego ludności żydowskiej. Rządu, który — wręcz przeciwnie — przez usta b. premjera, p. Bartla, zapowiedział zerwanie z hasłem antysemityzmu ekonomicznego.

Taki rząd możemy a casu ad casum na terenie parlamentu zwalczać — o tyle, że przeciw niemu głosujemy lub od głosowania się wstrzymujmy — atoli zasadniczo jest celem naszym przekonywanie tego rządu o słuszności naszych żądań, a nigdy **obalenie** tegoż rządu.

Czy uda nam się przekonać rząd o słuszności naszych postulatów? W grę wchodzi tu problem odrębny, a mianowicie rozwój prawdzi[illegible]wej myśli demokratycznej w Polsce. Mamy je[illegible]nak nadzieję, że zrozumieją nas wkońcu pp. Piłsudski i Bartel, skoro zrozumieli nas półtora roku temu — — pp. Władysław i Stanisław Grabscy.

Podziwiać tylko należy czelność i faryzeuszostwo endecji: sama „strefniła" się stosunkiem z Żydami, a teraz wygaduje na rząd, który narazie o wiele mniej dał Żydom, niż przywódca endecji zapewnił im w lipcu 1925 [illegible]

W. B.

Dziś w numerze:

Dr. Zytłowski o idei i pracy pales[illegible]skiej.
Elektryfikacja Polski.
Nowa waluta węgierska.
Dział szachowy.
Jutro 16 stron druku.

Coolidge przeciw zbrojeniom

Nowy Jork, 30 12. Prezydent Coolidge wygłosił w New Jersey przemówienie na temat rozbrojenia Ameryki, przyczem powiedział między innemi: „Jesteśmy życzliwi dla idei pokoju i będziemy dla niego ponosili ofiary, czy to przez tworzenie pogotowia narodowego, zamiast stałej armji, czy też w drodze zawierania międzynarodowych układów o ograniczeniu zbrojeń. Ameryka nie posunie się do naruszenia polityki pokoju przez powtórzenie systemu wyścigów zbrojeń. Jakkolwiek opowiadam się za polityką tworzenia pogotowia narodowego, to jednak przeciwny jestem wszelkim wysiłkom w kierunku zmilitaryzowania Ameryki. Konieczną jest zmiana serca narodów w duchu moralnego rozbrojenia.

Jeżeli takie moralne rozbrojenie stanie się faktem, wówczas zapanuje zamiast nienawiści powszechna przyjaźń, zbrojenia staną się niepotrzebne, jak również międzynarodowe traktaty o ograniczeniach zbrojeń. Ponieważ, niestety, stan taki jeszcze nie nastąpił, muszą być utrzymane sztuczne barjery dla ochrony poko[illegible] zazdrości, nienawiści i zemsty nie został jeszcze wyrwany z serc narodów. Ludzkość musi szukać środków, aby się chronić przed [illegible] doradcami. Międzynarodowe stosunki są [illegible] jeszcze wciąż oparte na ciągłym [illegible] strachu. Sądzę, że jesteśmy dość silni, aby przeciwstawić się wszechwładnemu panowaniu ducha wojskowego nad światem".

Pozdrowienia faszystów włoskich dla rządu litewskiego

Warszawa, (AW) Z Kowna donoszą, że na ręce nowego rządu litewskiego nadeszły od generalnego sekretarza partji faszystowskiej Turiattiego pozdrowienia, w których przywódca faszyzmu zwraca się do Litwy jako do drugiej młodej siły, stojącej w szeregu bojowników przeciw siłom destrukcyjnym.

Kolonizacja żydowska na Ukrainie

Słabe wyniki.

Moskwa, (AW) Plan kolonizacji żydowskiej na Ukrainie zrealizowany został w ciągu 1926 roku zaledwie w 20 proc., osiedlono bowiem na roli 4 tysiące rodzin żydowskich. — Według wszelkiego prawdopodobieństwa w 1927 r. cyfry kolonizacji obejmą założenie 4 i pół tys. gospodarstw żydowskich w okręgach rolniczych.

Podwyżka poborów oficerskich w armji czerwonej

Moskwa (AW) Niezadowolenie ujawniające się wśród składu wyższych wojskowych w armji czerwonej skłoniło rząd sowiecki do powzięcia zarządzeń podwyższających pobory oficerskie. Wywołało to nowe trudności budżetowe, które w praktyce pokryte zostaną zapewne przez emisję pieniędzy papierowych.

Narada ministrów spraw zagr[illegible]nicznych państw bałtyckich

Tallin, 30 12 PAT. 1 stycznia 1927 prz[illegible]dzie do Talina finlandzki minister spraw za[illegible]nicznych Voionmaa, celem złożenia wi[illegible] estońskiemu ministrowi spraw zagraniczn[illegible] Akolowi. 2 stycznia przybędzie tutaj w [illegible] samym celu łotewski minister spraw zagra[illegible]nych Zielens. Jak przypuszczają trzej mini[illegible] wie odbędą narady w sprawach bieżących, [illegible] szczególności w sprawie traktatu z Rosją [illegible] nieagresji.

Pokojowa polityka Bułga[illegible]

Sofja, 30 12 PAT. Podczas dyskusji nad [illegible]jektem odpowiedzi na mowę tronową zab[illegible] głos minister spraw zagranicznych Burow. Minister podkreślił, że polityka zagranic[illegible] Bulgarji pozostaje niezmiennie pokojową[illegible] chuje ją też stale dążenie do poprawy [illegible]ku z państwami sąsiadującemi. Zbliżenie to jest jedynie cenną formułą lecz bezpośred[illegible] wyrazem potrzeb Bulgarji.

Rewizje w bankach

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa, 30 12 (Sin) W ciągu miesiąca grudnia komisarjat bankowy przeprowadził 8 rewizyj w bankach akcyjnych, działających na terenie Rzeczypospolitej polskiej. We wszystkich wypadkach stwierdzone zostały mniejsze lub większe niedokładności. uchybienia, niedomagania W dwóch wypadkach postawiony został wniosek o przeprowadzenie natychmiastowej likwidacji, a to w celu uniemożliwienia danym bankom przyjmowania nowych wkładek, jak również w celu ochrony interesów klienteli banków.

Dziś upływa termin wykupna świadectw przemysłowych na rok 1927

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 30 12 (Sin.) Z dniem 31 grudnia upłynął termin wykupna świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok podatkowy 1927. Termin ten nie zostanie przedłużony. — Ministerstwo skarbu wydało telefoniczne zarządzenie, aby niezwłocznie z dniem 1 stycznia 1927 władze skarbowe przystąpiły do lustracji przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych. Winni zupełnego niewykupienia lub posiadania nieodpowiedniego świadectwa pociągnięci będą do odpowiedzialności karnej na mocy artykułu 68 ustawy o państwowym podatku przemysłowym. —

Z dniem jutrzejszym wchodzi w życie nowa ustawa karno - skarbowa

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa, 30 12 Sin. Z dniem 1 stycznia 1927 obowiązywać będzie na całym obszarze Rzeczypospolitej polskiej nowa ustawa karno-skarbowa. Wedle przepisów tej ustawy karom podlegać będą przekroczenia celne, akcyzowe i monopolowe Orzecznictwo powierzone zostało częściowo sądom częściowo zaś władzom skarbowym. Sprawy należące do kompetencji władz skarbowych rozstrzygane będą zależnie od wysokości kary pieniężnej przez władze pierwszej lub drugiej instancji.

Marszałek Rataj u Prezydenta Rzplitej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 30. 12. Sin. Dziś o godzinie 4,30 popołudniu p. marszałek sejmu Rataj został przyjęty przez prezydenta Rzeczypospolitej Mościckiego na Zamku na zwykłem przesłuchaniu. Pan marszałek Rataj wyjeżdża z Warszawy na kilka dni, wobec tego podczas nieobecności jego imieniem sejmu złoży życzenia noworoczne p. Prezydentowi Rzeczypospolitej wicemarszałek Daszyński.

Sensacyjny zwrot w śledztwie w sprawie włamania do B. Dyskontowego

Funkcjonarjusze banku — wspólnikami kasiarzy?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. (AW) 30. 12. (Sin) Śledztwo w sprawie podkopu kasiarzy pod Bank Dyskonto wy przybiera nowy bardzo ciekawy obrót. Prowadzone śledztwo dostarczyło dowodów, że wspónikami kasiarzy byli funkcjonarjusze bankowi. Wnajbliższych dniach oczekiwane są dalsze nowe sensacyjne wiadomości.

Dementi o kandydaturze p. Gliwica

Telegram własny „Nowego Dziennika")

Warszawa, 30 12 (Sin) W związku z wiadomościami, jakie ukazały się w prasie. że b. minister handlu i przemysłu p. Gliwic ma być mianowany posłem polskim w Waszyngtonie, sfery zaprzeczają tej wiadomości.

Urzędnicy otrzymają dziś pensję wraz z dodatkiem 10-procent.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 30 12 Sin Ministerstwo skarbu wydało zarządzenie, by w dniu 31 grudnia br. wypłacono urzędnikom pensję za styczeń z 10 procentowym dodatkiem.

Nieludzki nauczyciel

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 30 12 (Sin.) W jednej ze szkół warszawskich uczniowie od dłuższego czasu uskarżali się na nieludzkie traktowanie przez nauczyciela gimnastyki Kazimierza Tępowskiego. Dzieci opowiadały, że nauczyciel obchodzi się z niemi brutalnie i używa wyrazów zgoła dla nauczyciela nieodpowiednich. Rodzice z początku nie wierzyli dzieciom, niebawem jednak sprawa wyświetliła się. Mianowicie z początkiem listopada br. uczeń tejże szkoły Fronczak wrócił z płaczem do domu, żaląc się, że nauczyciel gimnastyki Tępowski zbił go do krwi i kopał butami, gdy już leżał na ziemi. Matka Fronczaka udała się do Tępowskiego i poprosiła go, by bardziej po ludzku obchodził się z jej dzieckiem, gdyż jest chorowiten i ona ze szczupłych swych dochodów musi łożyć na leczenie syna. Tępowski oświadczył wówczas Fronczakowej, że jeżeli ona sama nie bije swego syna, to nie jst dobrą matką. Gdy Fronczakowa zwróciła uwagę nauczyciela. że zrobi na niego doniesienie, Tępowski rzucił się na Fronczakową i pobił ją dotkliwie. Sprawa znajdzie epilog w sądzie.

Pakt niemiecko-włoski nie jest skierowany przeciw Francji

Paryż. 30 12. PAT. Zdaniem większości dzienników z podanego do wiadomości publicznej tekstu traktatu włosko-niemieckiego wynika, że traktat ten bynajmniej nie jest skierowany przeciwko Francji.

12 stycznia - rada ministrów

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 30. 12. Sin. Dnia 12 stycznia odbędzie się posiedzenie rady ministrów, na którem rozpatrywany będzie projeki nowej ustawy prasowej oraz dekret prasowy mający zastąpić uchylony przez sejm poprzedni dekret prasowy.

„Opieka" mocarstw nad Chinami

Londyn, 30 12 PAT. Ambasador francuski w Londynie przedstawił ministerstwu spraw zagranicznych stanowisko Francji wobec Chin. Zdaje się, iż rząd angielski z zadowoleniem przyjmuje do wiadomości fakt jednomyślności rządów angielskiego i francuskiego co do zasad zagadnienia taryfowego czemu w zupełności odpowiada wyczekująca polityka Francji wobec rządów chińskich, walczących ze sobą. Rząd angielski uważa, iż w danej chwili jest rzeczą wskazaną złożyć wspólną deklarację oraz omówić sprawę roztoczenia opieki mocarstw nad Chinami.

Czang Tso Lin dyktatorem?

Londyn, 30. 12 PAT. „Daily Telegraph" donosi że Czang Tso Lin po swoje przybyciu do Pekinu, zamieszkał w starym pałacu cesarskim, występując tan że w roli dyktatora. W Tokio niema nikt do niego zaufania. Pisma doradzają rządowi, aby nawiązał stosunki z Wu Pej Fu i Czang Czang Czangiem.

Żałoba po zmarłym cesarzu japońskim

Londyn, 30. 12 PAT. Wolff. Według urzędowych telegramów z Japonji, żałobę po zmarłym cesarzu ustalono na 1 rok. Żałoba ta rozpada się na trzy okresy. Pierwszy i drugi okres żłoby trwać będzie dni 50, trzeci dni 265. Od dnia 25 grudnia aż do dnia w którym odbędzie się pogrzeb, będą japońskie flagi na ambasadach i budynkach rządowych spuszczone do połowy masztu. Podczas pierwszego okresu żałoby, członkowie kolonii japońskich na całym świecie, nosić będą czarną opaskę na lewem ramieniu.

20 tysięcy ludzi zginęło podczas oblężenia

Londyn, 30. 12 PAT. Wolff. Według doniesień Reutera z Szanghaju, podczas wejścia wojsk gen. Feng Yuh Sianga do miasta Sianin, obleganego od 7 miesięcy przez generała Wu Pei Fu, rozegrały się bardzo wzruszające sceny. Tysiące ludzi wyszło n. przeciw żołnierzy, którzy obdarowali ich środkamiżywności. Podczas oblężenia zmarło ogółem do 20 tysięcy ludzi.

Miasto zniszczone trzęsieniem ziemi

Gyayaqnil (Eqnador) 30. 12 PAT. Wolff. Według doniesień z granicy kolumbijskiej, zostało miasto Gauchucal zniszczone trzęsieniem ziemi. Trzęsienie to stoi w związku z wybuchem wulkanu Cumbal.

* * *

Gyayaquil, 30. 12 PAT. Wolff. Miasto Narangito zostało zupełnie zniszczone pożarem. Szkoda wynosi przeszło 1/4 miljona funtów.

Ważność noweli do ust. o ochronie lokatorów przedłużona na pół roku

Warszawa, 30 12. (Sin.) Późną nocą ukazał się Dziennik Ustaw, zawierający dekret Prezydenta, o przedłużeniu ważności noweli do ustawy o ochronie lokatorów na dalszych 6 miesięcy.

Fantazje na temat nowego gabinetu niemieckiego

(Od naszego korespondenta berlińskiego).

Berlin, 29 grudnia.

Niespełna dwa tygodnie upłynęły już od upadku gabinetu Marxa, a sytuacja obecna nie przyczyniła się zgoła do rozwikłania zawiłej sytuacji. Przeciwnie — najróżnorodniejsze kombinacje co do układu sił, ugrupowania partyj, które w przyszłym rządzie mają wziąć udział, wreszcie co do osób ministrów i kanclerza, gmatwają coraz bardziej położenie. Nie ulega tylko żadnej wątpliwości, że Stresemann pozostanie na swem stanowisku, jako minister spraw zagranicznych, a Gesler nie wejdzie pod żadnym warunkiem do nowego gabinetu, — reszta pół tej ciężkiej zagadki krzyżowej, pozostaje na razie niewypełniona, a rozwiązanie jej będzie zdaje się tym razem niezbyt łatwe.

Najsilniejszą aktywność rozwinęli na razie niemiecko-narodowi, chcąc naprawić gruby błąd polityczny popełniony przez wycofanie się z rządu po przyjęciu paktu lokarneńskiego, czego dotąd nie mogą przeboleć. Teraz nadeszła upragniona dla nich pora, ab ująć ster rządów w swe ręce. Aut Caesar, aut nihil! Nacjonaliści, chcąc zapewnić sobie niechybne zwycięstwo, postarali się pozyskać tak potężnego sprzymierzeńca, jakim jest prezydent Rzeszy. Pan von Hindenburg, którego osoba zarysowuje się coraz wyraźniej na szachownicy politycznej, zapatruje się na klęskę parlamentarną, ostatniego rządu z wojskowego punktu widzenia, dlatego też nietrudno przyszło przywódcy niemiecko-narodowych hr. Westarpowi przekonać go, że rząd środka nie jest zdolny więcej do życia, wobec czego misję tworzenia nowego gabinetu oddać należy niemiecko-narodowym, co zresztą w tym wypadku odpowiada zwyczajom parlamentarnym, gdyż partja ta przyczyniła się do obalenia ostatniego rządu.

Z drugiej strony, doceniając należycie wpływy Stresemanna, pragną niemiecko-narodowi porozumieć się z niemiecką partją ludową i pozyskać w ten sposób Stresemanna, sądząc, że dzięki temu uda im się z łatwością stworzyć mniejszościowy gabinet prawicowy przy współudziale centrum, licząc się, że partja ta ugnie się przed autorytetem Hindenburga, względnie stworzyć gabinet urzędniczy, który byłby również zamaskowanym gabinetem prawicowym.

Wyniki narad ze Stresemannem nie są dotąd coprawda gabinetem prawicowym. Wyniki narad ze Stresemannem nie są coprawda dotąd znane, ale wątpić należy, czy doprowadzą one do pozytywnego rezultatu, tem bardziej, że centrum skłania się raczej ku koalicji z demokratami i lewicą, aniżeli z nacjonalistami.

Chcąc zabezpieczyć się na wszystkie fronty, starają się niemiecko-narodowi o rozszerzenie władzy prezydenta Rzeszy i wprowadzenie w życie § 48 (stan wyjątkowy), czem z pewnością nie zdobędą sobie sympatji centrowców, zwłaszcza, że krok ten wywołałby niewątpliwie ciężki konflikt wewnętrzno-polityczny.

Najprawdopodobniej, jeżeli misja stworzenia gabinetu powierzona przez Hindenburga niemiecko-narodowym nie uda się, utworzony zostanie powtórnie mniejszościowy gabinet środka, w podobnym składzie jak ostatni, jednakże bez Gesslera, a jśli rząd ten nie znajdzie większości w Reichstagu, wówczas nie pozostanie nic innego, jak rozwiązanie parlamentu.

Partja socjalistyczna, która zraziła sobie świetną mową Scheidemanna większość nacjonalistycznej na ogół opinji publicznej, zachowuje się z dużą rezerwą i nie liczy się z możliwością współudziału w rządzie. Również i centrum, w rękach którego spoczywa klucz do rozwiązania kryzysu, okrywa się mgłą tajemniczości i nie zdradza na razie swych zamysłów. Demokraci natomiast, marzą ciągle jeszcze o wielkiej koalicji z lewicą, względnie o gabinecie środka z cichem poparciem socjalistów, który możnaby z biegiem czasu zamienić na wielką koalicję, zwłaszcza, że nowy rząd czekają tak ważne zadania, jak radykalna reforma Reichswehry i uregulowanie sprawy okupacji, które zdaniem ich jedynie tylko w tem ugrupowaniu się dadzą się przeprowadzić.

Ze względu na to, że nacjonaliści nie znajdą potrzebnej większości bez poparcia centrum, mają zdaje się plany demokratów największe widoki powodzenia. W tym wypadku stałoby się jasnem, ż obalenie gabinetu Marxa miało jedynie na celu pozbycie się Geslera i oddanie ministerjum Reichswehry osobistości godniejszej sprawować ważny ten urząd, co z pewnością zjednałoby Niemcom nietylko sympatje za granicą, ale z pewnością i duże korzyści polityczne.

W. M.

Prace Instytutu Chemicznego Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie

Two Przyjaciół Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie“ otrzymało od Dra A. Fodora szereg interesujących szczegółów o ostatnich pracach Instytutu chemicznego, które świadczą o żywej działalności naukowej Uniwersytetu.

Prace tegoroczne rozpoczęły się po powrocie Prof. Fodora z Europy. Brał on udział w ostatnim zebraniu dorocznem Twu Koloidalnego w Duesseldorfie, gdzie miał możność przekonać się naocznie o wielkiem zainteresowaniu naukowych sfer europejskich dla Uniwersytetu Jerozolimskiego.

Szereg nowych wyników Instytutu został ostatnio opublikowany w czasopismach fachowych angielskich i niemieckich. Zupełnie ostatnie prace znajdują sę w druku.

W najbliższym czasie do pracy badawczej zostaną równie przyjęci niektórzy słuchacze w charakterze sił pomocniczych.

Z początkiem roku akademickiego rozpoczęto nowy kurs dla studentów. Liczba nowoprzyjętych wynosi 20 osób. Początkowo słuchają oni jedynie wykładów, a następnie na podstawie dobrze zdanych egzaminów są dopuszczani do pracowni. Większość słuchaczów pochodzi z Polski.

Wielką wagę przywiązuje Instytut do osób, które już ukończyły swe studja teoretyczne w chemji lub innych dziedzinach pokrewnych, jak medycyna, biologia itp. i pragną specjalizować się w pewnej dziedzinie chemji (szczególnie w biochemji). Osoby takie, noszące angielski tytuł post garduate, po hebrajsku „misztalmim“ nie są traktowane, jako studenci, a jako goście, jak to jest przyjęte w Europie..

Jest rzeczą bardzo pożądaną, aby kandydaci o tym charakterze przybywali do Instytutu, jednak nie w zamiarze otrzymania posady w Uniwersytecie, a jedynie w celu pracy naukowej i dalszego wykształceni. Prof. Fodor prosi Two Przyj. Uniw o. pośrednictwo w tej sprawie i dodaje: „Warunki młodzieży żydowskiej w niektórych uniwersytetach europejskich są tak straszne, że obawia się ona wstępować do nich, gdy tymczasem u nas jest ona traktowana jako pożądani goście i korzysta ze wszelkich udogodnień Instytutu“.

Obecnie w Instytucie pracują w tym charakterze dwie osoby (jedną z nich jest syn pos. dra O. Thona). Instytut pragnie zatrudnić jeszcze 4—5 osób w tej dziedzinie.

Bibljoteka Instytutu stopniowo się rozwija. Dzięki większym sumom wyznaczonym przez Two Przyj. Uniw. Hebr. Instytut miał możność zakupienia ostatnio szeregu najnowszych bublikacyj z dziedziny chemji nieorganicznej i fizycznej. W miarę swych ograniczonych niestety możliwości, T-wo pragnie i w dalszym ciągu pomagać Instytutowi w tej dziedzinie.

Przywóz towarów reglamentowanych z Węgier

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zawiadamia interesantów, iż ostatnio wyznaczony został specjalny kontyngent na pewne artykuły importowane z Węgier. Kontyugent ten ustalony został narazie na styczeń 1927 zostanie jednak prawdopodobnie rozszerzony na cały rok 1927.

Między innymi można obecnie uzyskać pozwolenie na przywóz z Węgier następujących towarów: świeżych owoców, śliwek suszonych, konserw jarzynowych i warzywnych papryki, słoniny i smalcu ryb, skóry, obuwia, mebli i wyrobów z drzewa, wyrobów gumowych, wyrobów metalowych, broni, wag, linoleum i woszczanki, wyrobów szmuklerskich i galanteryjnych, zabawek przyborow do pisania.

Szczegółowy wykaz odnośnych artykułów przeglądać mogą oboby interesowane w biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie (ul. Długa 1).

Podania o zezwolenie na przywóz tych towarów z Węgier wnosić należy do Izby handlowej i przemysłowej.

PANAIT ISTRATI

Nocwśródbagien

Dokończenie.

Koń zdrętwiał. Jego towarzysz przestraszył się tak że i obydwa ruszyły w popłochu, biegiem bezwładnym. Zeszły z drogi i wjechały na pole nieuprawione, gdzie wuj nie był w stanie ich poskromić. Ogier wydawał przeciągłe rżenia i wlókł za sobą wóz ku bagnom, podczas gdy Dimi, walcząc rozpaczliwie, by go skierować na drogę uczul się nadmiernie wyczerpanym i bliskim upadku; odzież cała w strzępach, połowa spodni zgubiona gdzieś w szalonym pędzie.

Poczem stało się coś strasznego: w pełnym biegu i rozmachu Dimi ciał sztyletem w brzuch ogiera i zatrzymał się na miejscu. Cięcie przebiegło całą długość brzucha, który momentalnie się wypróżnił. Biedne zwierzę padło powalone jak kłoda.

Adrjan wydobył z siebie rozpaczliwy krzyk i stracił przytomność, padając jak długi na trzciny.

Ocknął się wśród hałaśliwych krzyków.

Słabo oświetleni przez pierwszy brzask zorzy wuj Dimi i strażnik ... rów, rozmaw... stojąc nad trupem konia, bro... go w kałuży kr... z wnętrznościami rozlanemi naokoło.

— Daj pokój Osmanie — mówił wuj — nie wydaj mnie na dworze. Mam dość nieszczęścia, jak widzisz. Daj pokój, Osmanie!

Turek, ogromny, z strzelbą przewieszoną przez jedno ramię z torbą prowiantową na drugiem, o twarzy niedzienej i kosmatej, o wzroku ciemnym i rozumnym, rozkrzyżował ramiona wobec nieszczęścia i rzekł ledwo zrozumiałą rumuńszczyzną:

— „Dać pokój... Nie mogę dać pokój, bre Dimi Bojar płaci, bojarowi służy!“

— Bojar nie będzie mniej bogatym...

— „Evete *). Bojar bogaty, ale Bóg jedno oko!“

Następnie, dziki wzrok utkwiwszy w rozdartem zwierzęciu, wydał werdykt, który ulżył przytłoczonemu sercu chłopa:

— „Idź, jechać... Ale nic mówić!“

I odwracając się od strasznego obrazu oddalił się ciężkimi krokami.

Dimi stracił towarzysza, który mu nieraz był oddał tyle usług, usiadł na swem miejscu i skierował drogę w stronę wsi, zrzuciwszy wpierw peki trzciny

---

Gwiazda poranna p...yskiwała cał... swego blasku opalowego na ...ryzoncie, od ...chodu purpurowym, kiedy Adrjan rozstając się z trudem z swoim najlepszym przyjacielem dzieciństwa — pięknym alezanem, o dumnym chodzie, żywych oczach i wrzącej krwi — udał się w ślad za wozem pogrzebowym. I znowu, w bezgranicznej rozpaczy, powrócił po 20-tu krokach, do zwierzęcia leżącego na trawniku, rzucił się na oczy przymknięte na zawsze, całował je bezwiednie i zmywał swymi łzami pysk, który tak często pieścił.

Następnie idąc i cofając się, powiększał przestrzeń między sobą, „a najszlachetniejszą zdobyczą“ nieszlachetnego człowieka; miejsce zgrozy znikło z oczu.. .

Kondukt pogrzebowy przechodził teraz przez mały lasek wśród krzaków jeżyny i krzewów dereniowych. Żaby i słowiki, drozdy i koniki polne kołysały swoje hymny w porannem zaspaniu. Ale zaledwie one jeszcze zamilkły, kiedy zięby i przepiórki i wilgi podjęły przerwany koncert, kąpiąc się w świeżem i czystem powietrzu porannem, które napełniały swoim szwargotem wesołym i urozmaiconym, swojemi pochwałami na cześć Stwórcy.

Na niebie i na ziemi życie podejmowało na nowo swój bieg wznosiło swoje szczere pieśni, wołała do szczęścia — podczas ... człowiek rozsiewał śmierć i spadał o wiele niż... niż zwierzę.

(Tłum. M. Kocz...)

*) po turecku

W kalejdoskopie prasy

Pos. Daszyński o bloku lewicy. — Dekret prasowy. — Sprawa „korytarza pomorskiego“. — Zachwyty p. Strońskiego nad ustrojem faszystowskim. — Niebezpieczeństwo faszyzmu dla pokoju światowego.

W odpowiedzi na próbę endecji zorganizowania prawicy pod swoją komendą a pod firmą „Obozu Wielkiej Polski“ — odzywają się głosy o konieczności zorganizowania bloku lewicy. Narazie są to głosy sporadyczne i dość mgliste. Wypowiedzał się w tej materji pos. Daszyński wobec redaktora łódzkiej „Republiki“:

> Zbliża się chwila przełomowa, chwila wielkiej próby dla demokracji polskiej. Jeżeli przyszły Sejm wykaże większość reakcyjną, nacjonalistyczną w Polsce — to dławić się będzie dalej w niemożności rozwinięcia siły swoich mas ludowych. A przecież masy te, to główne wartości narodu, to źródło niewygasających możliwości odrodzenia, to — źródło pracy! — to demokracja, to siła i podstawa każdego narodu. Gdyby bowiem i następny Sejm miał być w dalszym ciągu bezwładną mięszaniną wielkiej liczby partyj i partyjek paraliżujących się wzajemnie — byłby to marazm i rozkład!...

Wszystko to jednak

> dziś jeszcze tylko idee i zamiary. Największa trudność leży w ich zrealizowaniu. O szczegółach realizacji tego wielkiego planu nie można jeszcze dzisiaj mówić; pocieszającem zjawiskiem jest, że podobne idee zaczynają krystalizować się także w innych skupieniach demokratycznych na wsi i w mieście.
>
> Być może, że ciężkie chwile, które przeżywa sejm pod naporem wypadków majowych przyczynią się do zrozumienia, że tak jak dotychczas dalej w Polsce być nie może, że silny, demokratyczny, oparty, o rzeczywiste zaufanie i szacunek wyborców sejm polski jest warunkiem rzeczywistego odrodzenia się naszego życia publicznego.

O projekcie nowego dekretu prasowego wypowiada się cała prasa jednolicie w duchu absolutnie negatywnym. Słusznie pisze „Kurjer Polski“:

> Wszelki zamach na wolność prasy jest dowodem wewnętrznej słabości rządu, Nie wydaje nam się, żeby rząd marsz. Piłsudskiego, czuł się tak słabym, żeby przy pomocy tak reakcyjnych ustaw bronić musiał swojego prestiżu i stanowiska. Zrobi raczej lepiej, jeżeli się uwolni od niebezpiecznych doradców i ustawodawców, którzy do kompromitują.

Jedno tylko chwali „Kurjer Polski“ w projektowanym dekrecie:

> Jeden moment należy podnieść w projekcie ustawy z uznaniem: obrazę czci osoby prywatnej przeciw zniewadze przez gołosłowne lżenie jej, przyczem zniewaga dotyczy okoliczności życia rodzinnego lub prywatnego, a zarzut nie był postawiony w obronie uzasadnionego interesu publicznego, a uczyniony był w formie uwłaczającej.

„Gazeta Warsz. Poranna“, wskazując na raport angielskiego generała Morgana o zbrojeniach niemieckich na granicy polskiej, apeluje do rządu:

> Coraz głośniej Niemcy żądają od nas Pomorza coraz wyraźniej wskazują groźnie palcem na Królewiec. Cóż na to rząd marsz. Piłsudskiego? W jakim stopniu uświadamia sobie położenie międzynarodowe, niebezpieczeństwo niemieckie, i co czyni dla przygotowania narodu i państwa oraz gruntu dyplomatycznego do obrony przed zakusami Berlina?

Warto w tym związku wskazać na artykuł znanego pacyfisty niemieckiego Kurta Hillera, zamieszczony w „Berl. Tagebl.“. Hiller „nie widzi — jak się wyraża — tragedji dla Niemiec w przyznaniu Polsce Katowic, Huty Królewskiej oraz innych przez Niemców zamieszkanych odcinków Górnego Śląska, natomiast niesprawiedliwem było oddarcie Prus Wschodnich od Rzeszy przez stworzenie tzw. korytarza pomorskiego“ Hiller pisze:

> „O pakcie wschodnim, któryby zagwarantował granice Górnego Śląska, możnaby pomówić. Pakt wschodni natomiast, któryby obejmował również gwarancję w stosunku do korytarza, musi być odrzucony“.

P. Stroński zachwyca się w „Warszawiance“ sukcesami faszyzmu włoskiego. Zwłaszcza nowy ustrój parlamentarny nadzwyczaj podoba się p. Strońskiemu. Do ciał ustawodawczych wybierać będą nie bezpośrednio obywatele, lecz zrzeszenia zawodowe („zasada pracy i wytwarzania przeciwstawiona jest zasadzie nagiego tzw. obywatelstwa“...); lud będzie wybierał kierowników zrzeszeń, a ci znowu przedstawicieli do ciał ustawodawczych (wybory więc dwustopniowe); okręg wyborczy obejmować będzie całą prowincję. Prócz tego pewną ilość przedstawicieli będą wyznaczały rady prowincjonalne, rady gminne, ciała naukowe i oświatowe, zakłady finansowe itp.

Nietylko niema więc mowy o proporcjonalności — co ze satysfakcją podnosi p. Stroński, — ale wogóle o demokracji.

O polityce zagranicznej Włoch faszystowskich, której p. Stroński woli nie poruszać, pisze „Robotnik“:

> Dla pokoju Europy i całego świata polityka zagraniczna dzisiejszych faszystowskich Włoch jest poważnem niebezpieczeństwem. Faszyzm bowiem, będący doktryną do szpiku ultra — nacjonalistyczną, mieszaniną najobrzydliwszych gatunków narodowego egoizmu i narodowej zarozumiałości, głosi dziejowe posłannictwo rasy łacińskiej, którą rzekomo on jeden tylko reprezentuje godnie i rzetelnie, chce szerzyć swą faszystowską kulturę w Afryce, w Azji, jeśli się da to i w Ameryce chce słowem nowych obszarów dla kolonizacji włoskiej za morzami. Ale, jednocześnie, parafrazując głośne przed sześćdziesięciu laty słowa Wiktora Emanuela: Italja jest uformowana, ale nie wykończona — faszyzm, jego głowa Mussolini dąży do opanowania obcych terytorjów zamieszkanych przez ludność pochodzenia włoskiego, jak: szwajcarski kanton Ticino (Tessin), bądź należących niegdyś do państw włoskich, jak: Riwjera francuska.

Nadesłane czasopisma

„LITERARISZE BLETER“ Nr. 139 z 31 bm. zawiera artykuły i prace Gorkija o Rollandzie, Rachel Feigenberg, A. Kacizny, N. Grossa, Benjamina Resslera (wyjątek z powieści „Of alter erd“) i in. nadto kroniki, przeglądy itd. — Adres: Warszawa, Nalewki 2 a, p. 67.

„MUZYKA“. Ostatni, świąteczny numer tego pięknego wydawnictwa, kierowanego przez Mateusza Glińskiego ukazał się w znacznie zwiększonej objętości i zawiera obok obfitej części bieżącej, szereg interesujących artykułów: Mateusza Glińskiego, Marcelego Liebeskinda, prof. dr. A. Chybińskiego, prof. [illegible] Z. Jachimeckiego, Karola Szymanowskiego i in. Do numeru dodane są załączniki: „Wiadomości Radjofoniczne“ Nr. 5, „Lekka Muzyka“ Nr. 1, dodatek ilustracyjny oraz dodatek nutowy. Całość numeru przedstawia się wyjątkowo poważnie pod względem treści i bardzo estetycznie pod względem zewnętrznym. Adres Red. i Adm. Warszawa, Kapucyńska 13.

MIESIĘCZNIK „BUDOWNICZY“, czasopismo poświęcone sprawom przemysłu budowlanego. — oficjalny organ Stałej Delegacji Zrzeszeń Budowniczych i Stowarzyszeń Zawodowych Przemysłowców Budowlanych Rzeczypospolitej Polskiej — przyjmuje do bezpłatnego ogłoszenia w rubrykach „Zamówienia budowlane“, „Przetargi budowlane“ ogłoszenia wszelkiego rodzaju robót budowlanych, tak projektowanych, jakoteż i już wykonywanych, ogłasza również bezpłatnie przetargi ofertowe na roboty budowlane, jakoteż i wyniki tych przetargów.

Redakcja uprasza w pierwszym rzędzie urzędy budowlane rządowe i gminne, następnie każdego, kto budowę projektuje kieruje, lub wykonuje, o przesyłanie jej odnośnych ogłoszeń, jak najwcześniej. Czasopismo wychodzi 1-go każdego miesiąca. Adres Redakcji: Lwów, ul. Grodzickich 1/III p.

„GŁOS PRAWA“ NR. 10—11. ROK III. zawiera artykuł Dr. Lutwaka: Zaprzepaszczanie imienia Polski (w sprawie osławionego dekretu prasowego) i inne oraz obszerne orzecznictwo cywilne. Adres administracji: ul. Sykstuska 15. we Lwowie.

RUCH SPÓŁDZIELCZY. Nr. 11. Rok IV.

„WALKA“. Miesięcznik socjalistyczny. Zeszyt grudniowy zawiera artykuły A. Werdera (Sytuacja obecna w Polsce), pos F. Jeremicza (Kwestja białoruska), Dr J. Pistinera (Dzisiejsza Rumunja), M. Anhalta ,przegląd pism i książek. — Adres: Kraków, Gertrudy 20.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty na miesiąc styczeń

Ze sceny i estrady

— Z KRAKOWSKIEGO TEATRU ŻYDOWSKIEGO. Dziś w piątek teatr zamknięty. Jutro w sobotę premjera sztuki Benjamina Resslera „Światło i cień“ Wystawienie tej pięknej i interesującej sztuki, w której bierze udział cały zespół artystyczny, będzie wielkiem zdarzeniem scenicznem Autor wnika w tej sztuce w najgłębsze tajniki romantyzmu chasydzkiego, zajmuje się wiecznie aktualnym problemem walki pokolenia starego z młodem, roztacza przed naszem okiem życie chasydów z jego tradycjami, swoistą etyką i psychologją, przyczem tła dopełniają oryginalne melodje i tańce chasydzkie, przepojone dziwną ekstazą i melancholją żydowską.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś w piątek wchodzi na afisz świetna farsa Eugenjusza Labiche'a „Kapelusz słomkowy“, otwierając komedjowy repertuar karnawału. Nie grana u nas od lat 20-tu krotochwila, jeden z najświetniejszych w teatrze francuskim okazów tego gatunku, otrzymuje nową stylową oprawę kostjumową swojej epoki i pomysłowe nowe dekoracje. W głównych rolach wystąpią pp.: Bednarzewska, Koronkiewicz Czartoryska, Kossocka i Bednarska, pp. Leliwa, Miarczyński Niewiarowicz, Szymborski, Karczewski i inni. Reżyseruje dyr. Nowakowski. „Kapelusz słomkowy“ powtórzony będzie w sobotę i w niedzielę. Na przedstawieniach popołudniowych „Betlejem polskie“ Rydla.

— NOC SYLWESTROWA W TEATRZE MIEJSKIM, urządzona staraniem artystów. obudziła najżywsze zainteresowanie. Program obejmuje wesołą komedję-farsę Labiche'a ‚Kapelusz słomkowy“ w wykonaniu najwybitniejszych sił zespołu. W przerwach widowiska odbędą się popisy solowe, aktualne monologi. djalogi najnowszego repertuaru teatrów literacko kabaretowych, tańce, oraz okolicznościowe powitanie Nowego Roku. Conferencierem całego doborowego programu będzie Czarna Maska.

— TEATR POPULARNY „NOWOŚCI“. Dziś w piątek najweselszy i najbardziej urozmaicony wieczór Sylwestrowy rewja paryska w 22 obrazach pt. „Jak dziewczęta idą spać“, skecze, balety, najnowsze piosenki i wiele niespodzianek. — Reszta biletów w handlu WP. Rudnickiego.

Nowy Rok popołudniu i w niedzielę wieczór rewja „Jak dziewczęta idą spać“. — Wieczór w sobotę o godz. 7'30 Noworoczny wieczór operetkowo baletowy „Rok 1927“ w 3 częściach „Adieu Mimi“ „Taniec szczęścia“ i „Wesoła wdówka“. W niedzielę popołudniu o godz. 3'30 po cenach zniżonych „Wesoła wdówka“ z udziałem Z. Góreckiej i Władysława Szczawińskiego.

— SYLWESTROWY WIECZOREK W BAGATELI. Publiczność spragniona miłej a prawdziwie kulturalnej rozrywki, pospieszy w Sylwestra do Bagateli, gdzie panować będą humor dowcip, satyra i wesołość. Dyrekcja Bagateli przygotowuje różne niespodzianki i atrakcje noworoczne. Pozostałe bilety sprzedaje pasa Bagateli od 9 rano do 10 wieczór. Początek pierwszego przedstawienia o godz. 8'30, drugiego 11'15.

— JOSMA SELIM, zwana „Wiedeńską Yvette Guilbert“, której humor i temperament w jednej chwili potrafi porwać całą widownię, wystąpi dzisiaj w Starym Teatrze dwukrotnie, u to o pół do 8 wieczór i o godz. 10 w nocy i wykona szereg piosenek współczesnych i stylizowanych, perlących się złotym humorem. Krakowskie wieczory sylwestrowe obejmują program, który Josma Selim i świetny kompozytor i poeta Dr Ralf Benatzky wykonali z ogromnym sukcesem 25 bm. w Wiedniu w wielkiej sali muzycznej, wypełnionej po brzegi.

— REDUTA SYLWESTROWA W STARYM TEATRZE, odbędzie się podobnie, jak w latach poprzednich, o godz. 12 i pół w nocy.

KRAKOWSKI TEATR ŻYDOWSKI (Bocheńska 7)
(pocz. o godz. 8 wiecz.)

Piątek: Teatr zamknięty.
Sobota: „Światła i cienie“ (premjera).

TEATR MIEJSKI IM. J. SŁOWACKIEGO
(pocz. o godz. 7'30 wiecz.)

Piątek: g. 7'30 „Kapelusz słomkowy“ (premjera). g. 11 „Noc sylwestrowa“.
Sobota: pop. „Betlejem polskie“, wiecz. „Kapelusz słomkowy“.

TEATR POPULARNY „NOWOŚCI“
(pocz. o godz. 7'30 wiecz.)

Piątek: g. 7'30 „Wesoła wdówka“; g. 11 rewja „Jak dziewczęta idą spać“.
Sobota: pop. „Jak dziewczęta idą spać“; wieczór Wieczór operetkowo baletowy „Rok 1927“.

TEATR „BAGATELA“

Piątek: Wieczór i Noc Sylwestrowa“.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Pengö

Nowa waluta węgierska.

Śladem innych państw, które w ciągu ostatnich lat przeprowadziły rewizję swego ustroju monetarnego, Węgry zastąpiły swoją dotychczasową walutę koronową, nową walutą, której jednostka nazywa się „pengö“. Ta waluta już właściwie wprowadzona rozporządzeniem ministra skarbu w dniu 20-ym listopada 1925 r., dopiero jednak dzień 1 stycznia 1927 r. stanowi w myśl tego rozporządzenia termin prekluzyjny, od którego zaczyna się bezwzględne stosowanie ustawy o nowej walucie „pengöwej“. Od tej daty wszystkie urzędy i instytucje publiczne winny w swych rozporządzeniach ogólnych, jako też dekretach, sumy pieniężne oznaczać tylko w „pengöch“. Instytucje publiczne, jak i prywatne, ustawowo zobowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych, lub innych rozrachunkowych muszą z dn. 1 stycznia 1927 r. przerachować wszelkie zobowiązania, wyrażone w walucie koronowej, na „pengö“, przyczem za podstawę przerachowania rozporządzenie przyjęło stosunek 1 pengö równa się 12,500 koron papierowych lub 0.863.16 złotej korony węgierskiej, lub austrjackiej. Jeżeli jednak samo już zobowiązanie umowne przewidywało pewien klucz do wyznaczenia stosunku złota do korony papierowej, należy wszystkie sumy według tego klucza przerachować na korony papierowe, a z tych dopiero, w myśl rozporządzenia, na nową walutę. Nie stosuje się to postanowienie do złotych walut obcych, co do których rozporządzenie wprowadza z góry ustalony stosunek, jako podstawę rozrachunkową. Tak więc „pengö“ równa się 0,03594 funta szterlingów, 0,1749 dolara, 0,90644 franka złotego, 0,73422 marki niemieckiej. Po dniu 1-ym stycznia 1927 r. wszystkie krajowe rachunki i zobowiązania muszą wyrażać się w walucie „pengöwej“.

Waluta „pengöwa“ jest walutą złotą. Jeden „pengö“ dzielić się będzie na 100 halerzy.

Waluta „pengö“, wprowadzona jest do obrotu faktycznie już w d. 27 bm.

Tradycyjna korona węgierska, która ongi zdołała się narzucić, jako podstawa systemu monetarnego całej monarchji habsburskiej, kończy w ten sposób swoje panowanie, ustępując miejsca złotemu guldenowi („pengö“). W nowej walucie pokładają Węgry duże nadzieje przypisując jej rolę najważniejszego z czynników, na których oprzeć się ma sanacja stosunków gospodarczych kraju.

Nowa ustawa monetarna opracowana jest zgodnie ze zobowiązaniami, jakiemi państwo węgierskie obciążone jest traktatem w Trianon oraz następnie przyjęło na siebie w innych umowach międzynarodowych.

—o-§-o—

Elektryfikacja Polski

Warszawski „Przegląd Wieczorny“ donosi: Do Warszawy przybyli przedstawiciele „American European Utilities Corporation“, które stara się o monopol elektryfikacyjny w Polsce.

Rokowania z tem tow. toczą się w min. robót publicznych i Banku gospodarstwa krajowego już od 1 i pół roku otaczane są jednak tak ścisłą tajemnicą, że nie można otrzymać żadnych konkretnych informacyj o warunkach na jakich ma być zawarta umowa.

Zachodzi obawa, aby warunki te nie były równie niekorzystne, jak warunki, na których powierzono roboty inwestycyjne w miastach polskich tow. amerykańskiemu Ulen i Co.

Szeroka dyskusja nad temi warunkami zapobiegłaby może zawarciu niekorzystnej umowy. Co zrobiono na małą skalę z Ulenem to — na znacznie szerszą miarę — mogłoby się powtórzyć z „American European Utilities Corporation“.

Kapitał amerykański jest żarłoczny i domaga się zysków lichwiarskich.

Porównanie cen detalicznych produktów pierwszej potrzeby na rynkach światowych

W okresie drugiej połowy października i pierwszej listopada 1 kg chleba żytniego w Warszawie kosztował 6.8 centa, w Wiedniu 8,0, Paryżu 8.2, Berlinie 9.3. Za chleb pszenny płacono w Warszawie 12.2 centa Paryżu 8.5 Pradze 9.2. Londynie — 10.9. Mąki pszennej 1 kg kosztował w Warszawie — 10.6, Wiedniu — 11.3, Pradze — 12.4, Londynie — 12.6, Berlinie 12.9, Paryżu 13.3 Moskwie 17.1.

Ziemniaki były w Warszawie w cenie za 1 kg 1.9 cent., Berlinie — 2.4, Moskwie — 3.0, Paryżu — 3.7, Pradze — 3.8, Londynie — 5.4.

Za mleko płacono u nas za litr 5.1 cent. kiedy w Paryżu 4.6, Moskwie 6.2, Pradze 6.5, Berlinie 6.9, Wiedniu 7.3, Londynie 12.4.

Jedno jajko kosztuje w Warszawie 2,4 cent., w Pradze i Wiedniu 3.0, Moskwie 3.3, Berlinie 3.6, Paryżu 4.0, Londynie 5.4.

1 kg masła w Warszawie wynosi 71.8, kiedy w Pradze tylko 67.9, w Paryżu 86.4, Berlinie 89.3, Wiedniu 90.4, Londynie 96.5.

Za mięso wołowe płaci się u nas 28.3 centy za 1 kg. w Pradze 44.3, Wiedniu 45.2, Moskwie 46.5, Berlinie 52.4, Londynie 60.8.

Wreszcie 1 kg cukru kosztuje w Warszawie 15.6, w Wiedniu zaś 13.6, Londynie 15.1, Berlinie 16.2, Paryżu 16.7, Pradze zaś 17.1.

—o-§-o—

MEMORJAŁ W SPRAWIE POLITYKI REGLAMENTACYJNEJ. Na ostatniem walnem zgromadzeniu Centralnej Komisji Przywozowej zdecydowano przesłać na ręce p. Ministra Kwiatkowskiego memorjał w sprawie polityki reglamentacyjnej. Memorjał zawiera zapatrywania na dotychczasowy przebieg reglamentacji i wnioski co do pożądanych zmian w tej dziedzinie. Należy zaznaczyć, że w memorjale tym nie występuje się zasadniczo przeciw reglamentacji, lecz zaznacza jedynie, że nie została ona należycie wykorzystana.

NIE PODZIAŁ ŚLĄSKA, LECZ WYCZERPANIE SUROWCÓW — PRZYCZYNĄ KRYZYSU. Niemcy stale starają się wmawiać w opinję europejską, że przyczyną upadku przemysłu górnośląskiego jest podział polityczny Śląska. Obecnie sami Niemcy muszą przyznać, że tak nie jest, a powodem ostrego kryzysu, jaki przeżywa obecnie niemiecki Górny Śląsk, jest wyczerpanie się surowców i zaniechanie przez rząd Rzeszy dawnej zakrojonej na szeroką skalę polityki protekcyjnej w dziedzinie taryf kolejowych.

SPRAWA KARTELU NAFTOWEGO. Dnia 10 stycznia 1927 r. odbędzie się w Warszawie posiedzenie przemysłowców naftowych, na którem kartel ostatecznie zostanie zlikwidowany. Niektórzy przemysłowcy mają jeszcze nadzieję, że uda się może na tem ostatecznem posiedzeniu kartel utrzymać — wszystko jednak przemawia za tem, że wszelkie próby czynione w tym kierunku będą bezskuteczne.

—o-§-o—

Informator gospodarczy

A. H. W WIŚNICZU: Objęcie ochroną lokatorów nowych domów nie jest zamierzone, o ile nam wiadomo.

S. B. TYCZYN: Podstawą oznaczenia czynszu jest z reguły czynsz, płacony w czerwcu 1914. Tylko w wyjątkowych wypadkach, gdy czynsz ten był widocznie wygórowany, wolno prosić o ustalenie niższego czynszu bądźto przez urząd rozjemczy bądź przez sąd. Zwrotu nadwyżki za czas ubiegły nie można żądać. Co do objęcia przez właściciela, niema obawy.

STAŁY CZYTELNIK W WADOWICACH: Odpowiedzi udzieliliśmy na podstawie Pańskich informacyj. O ile mimo to wymierzono Panu niesłusznie podatek, to należy rekurować.

„KOMERCJA“: 1) Nie trzeba już obecnie stemplować. 2) Na wymiarze musi być pouczenie o dopuszczalnych środkach prawnych. O ile go niema, należy się zwrócić do adwokata.

CH. R. W KAMIONCE WIELKIEJ: Kurs oficjalny kor. cz. wynosił 22/4 26 — 29'39, 27/4 — 28'81, 18/5 — 31'15, 20/5 — 32'94, 11/6 — 29'70, 8/7 — 27'31, 26/7 — 27'02, 10/8 — 26'93, 25/8 — 26'78, 24/9 — 26'72.

P. GRZYB, KRAKÓW: W Krakowie zezwolenia takiego nie może Pan uzyskać; sądzimy, że może je Pan uzyskać tylko w województwie katowickiem.

D. SCH. W WADOWICACH: Na podstawie patentu II. kategorji może Pan sprzedawać piwo hurtownie bez potrzeby dalszego świadectwa przemysłowego. Patent akcyzowy jest jednak potrzebny.

Dr. Chaim Żytłowski w obronie ideologji palestyńskiej

Wybitny publicysta żydowski i znany przeciwnik sjonizmu i ideologji palestyńskiej Dr Chaim Żytłowski ogłosił ostatnio w amerykańskim „Togu" obszerny artykuł o idei palestyńskiej. W artykule tym zajmuje Żytłowski pozytywne stanowisko wobec Palestyny, oświadczając, że nadszedł już czas, by przeciwnicy Palestyny w żydowskim obozie postępowym uznali, że są zwyciężeni. Palestyna odbudowywuje się głównie dzięki kapitałowi żydowskiemu, inicjatywie żydowskiej, wiedzy i pracy żydowskiej i odbudowuje się jako ojczyzna dla części narodu. — Objektywne warunki Palestyny nie stanowią przeszkody w odbudowie ojczyzny żydowskiej. Nie przeszkadzają temu również obecne warunki polityczne. Przeszkoda może istnieć tylko w subjektywnej woli narodu. Lecz pod tym względem niema wątpliwości, że wola przeważającej większości narodu dąży do odbudowy Palestyny i osiedlenia w niej mas żydowskich. Ruch antysjonistyczny zmniejsza się ilościowo i jakościowo. Agresywność przeciwników Palestyny osłabła w każdym kraju. Koła, które do niedawna odnosiły się z obojętnością do Palestyny, wykazują obecnie znaczne zainteresowanie. A w kołach robotników żydowskich na całym świecie (może jedynie Rosja jest wyjątkiem), rośnie liczba zwolenników dążenia, by Palestyna stała się krajem masowej emigracji żydowskiej. W dalszym ciągu zaznacza Żytłowski, że nawet ci, którzy nie zgadzają się na pewne punkty programu sjonistycznego, lub na taktykę sjonistów, nie powinni sprzeciwiać się i odnosić się obojętnie do dzieła odbudowy Palestyny i do ruchu palestyńskiego. Oto słowa Żytłowskiego: „Nie można nie doceniać ruchu zajmującego tak silne stanowisko w świadomości żydostwa, ruchu, którego źródłem są prawdziwie ludzkie dążenia do samodzielności i wolności. Wszelka walka ze sjonizmem, musi skończyć się klęską. Nie znaczy to, że należy zrezygnować z walki przeciw elementom reakcyjnym(?) w obecnym sjoniźmie. Lecz walka, nawet silna i uporczywa, winna toczyć się w granicach ideologji palestyńskiej, w granicach pozytywnej dążności do stworzenia wolnej żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie".

Śmiałe te słowa Dra Żytłowskiego powinny znaleźć oddźwięk w kołach naszych „postępowców". Wielki ongiś przeciwnik sjonizmu i ruchu palestyńskiego stwierdza ogromne jego znaczenie i staje całkowicie na stanowiku ideologji palestyńskiej.

Wybory do rad miejskich w Palestynie

Wybory do rad miejskich w Palestynie odbędą się nieodwołalnie w marcu 1927 r. Wedle ustawy o samorządzie miejskim, rady miejskie są wybierane na przeciąg trzech lat. Utworzono już komisje wyborcze dla Jerozolimy i Jaffy. Prasa żydowska w Palestynie wskazuje na to, że liczba członków żydowskich komisyj wyborczych nie odpowiada stosunkowi liczbowemu ludności żydowskiej. W Jerozolimie wśród 15 członków komisji zasiada 5 Żydów, w Hajfie na 6 — 2 Żydów. Rząd palestyński nie uznał również prawa wyborczego tych mieszkańców Palestyny, którzy nie są dotąd obywatelami palestyńskimi, ale którzy wnieśli już prośby o uzyskanie obywatelstwa.

W związku z tem wzywa organ rewizjonistów „Hacafon" do zupełnego bojkotu wyborów przez Żydów, twierdząc, że jeśli Żydzi akceptują obecną ordynację wyborczą, powtórzy rząd ten sam eksperyment przy wyborach do przyszłego parlamentu. „Dawar" uważa obcną ordynację wyborczą za bardziej reakcyjną, niż nią była dawna ordynacja wyborcza w Turcji.

Wspólne interesy ekonomiczne są silniejsze od przeciwieństw narodowych

Jerozolima. (ŻAT) Po dłuższych, wspólnych wysiłkach kupców żydowskich, chrześcijańskich i muzułmańskich przystąpiono do założenia nowej dzielnicy handlowej w Jerozolimie. Wzmagający sie obrót handlowy nie może się już zmieścić w ciasnych uliczkach starego bazaru i dąży do połączenia się z głównemi arterjami miasta.

Dzięki poparciu kupiectwa jerozolimskiego i pożyczki w wysokości 14.000 funtów egipskich, udzielone przez przemysłowca kanadyjskiego A. Pierce'a, udało się doprowadzić te plany do skutku. Rząd przyrzekł przeprowadzić przez tę dzielnicę ulicę, która będzie łączyła dworzec kolejowy z głównym urzędem pocztowym.

Światowa konferencja sjonistów-rewizjonistów

Paryż. (ŻAT) Dnia 26 grudnia odbyło się w Paryżu uroczyste otwarcie drugiej konferencji sjonistów-rewizjonistów. Na konferencję przybyło 60 delegatów. (

Mowę inauguracyjną wygłosił inżynier Włodzimierz Tiomkin. Następnie Wł. Żabotyński wygłosił wyczerpujący referat o sytuacji politycznej sjonizmu oraz o programie sjonistów-rewizjonistów. P. M. Grossman referował o „zadaniach aktywistycznych doby obecnej". Następnego dnia p. Tiomkin złożył sprawozdanie Centralnego Komitetu. Wysłuchano referatów w sprawach organizacyjnych i finansowych. W trzecim dniu konferencji agronom Soskin referował o rolniczej kolonizacji, zaś dr. Trivus o kolonizacji miejskiej w Palestynie. Dr. Schechtman referował o sytuacji sjonistów w Rosji sowieckiej. Omówiono też sprawy taktyki, pracy wśród młodzieży itd. We czwartek konferencja została zamknięta.

Prawda o urzędnikach sjonistycznych

Jak wiadomo, została ostatnio przeniesiona z Londynu do Jerozolimy centrala „Keren Hajessodu". Warto przytem zaznaczyć, że w całej centrali jerozolimskiej pracuje 30 urzędników, łącznie już z woźnymi itd. Biuro Keren Hajessodu posiada zaś niejednokrotnie cięższe zadanie, niż niejedno ministerstwo skarbu. Centrala pozostaje w kontakcie z 56 krajami, we wszystkich częściach świata, posługuje się ośmioma językami, a ma do czynienia z 30 różnemi walutami. Przytem jej obroty miesięczne wynoszą od 50 do 100.000 funtów szterlingów. Przy takim ogromie i rżnorodności pracy liczba 30 urzędników nie jest bezwarunkowo duża.

Protest żydostwa amerykańskiego przeciw pogromom w Rumunji

Rumuński rekord w... gnębieniu mniejszości narodowych.

Nowy Jork. (ŻAT) W związku z ostatniemi ekscesami i prześladowaniami Żydów rumuńskich, zostało zwołana nadzwyczajne zebranie Komitetu Żydowsko-Amerykańskiego. Na tę konferencję zaproszono też żydowskich członków Kongresu amerykańskiego.

Louis Marshall wygłosił ostre przemówienie przeciwko ekscesom antyżydowskim w Rumunji, w synagodze „Emanuel". Marshall wspomniał o proteście, który w swoim czasie wysłał do Rumunji w imieniu Stanów Zjednoczonych amerykański minister John Heys przeciwko brutalnemu postępowaniu względem Żydów. Rumunja przyrzekła wówczas położyć kres tym prześladowaniom, lecz przyrzeczenia tego nie dotrzymano. Marshall podkreślił, że do roku 1875 Rumunja sama była uciskana i jedynie dzięki d'Israelemu naród rumuński uzyskał nie podległość. Od tego narodu można więc było się spodziewać tolerancji. Rumunja wszystkich rozczarowała. w żadnym kraju mniejszości narodowe, szczególnie zaś Żydzi, nie są tak uciskane, jak w Rumunji.

Pruski min. oświaty przeciw Hakenkreuzlerom

Berlin. (ŻAT) Pruski minister Oświaty Becker przesłał list do związków studenckich w Prusiech, w którym w sposób przyjazny, lecz stanowczy, stwierdza, że jest rzeczą niedopuszczalną tworzenie związku z zagranicznemi organizacji studentów niemieckich na zasadach eksklusywności, wyłączającej wszystkich nie-aryjskich studentów. Minister stwierdza, że na zasadzie obowiązujących przepisów możliwe jest bądź stworzenie związku z organizacjami zagranicznemi, które obejmują nietylko studentów aryjskich, bądź też stworzenie jedynie związku wewnątrz państwowego studentów pruskich i innych krajów niemieckich.

Pruskie organizacje studenckie mają nadesłać w tej sprawie odpowiedź za pośrednictwem rektorów do marca 1927 r.

———o-§-o———

ORĘDZIE KRÓLA ANGIELSKIEGO W ROCZNICĘ ZDOBYCIA JEROZOLIMY. W rocznicę zdobycia Jerozolimy przez lorda Allenby, odbyły się w Jerozolimie wielkie uroczystości. Król angielski nadesłał w tym dniu do marszałka lorda Plumera orędzie, które głosi: „Wyrażam nadzieję, że Palestyna będzie po wsze czasy korzystała z błogosławieństwa pokoju, bogactwa i szczęścia".

JAKÓB KRAUSZ, znany publicysta żydowski, dawniej współpracownik pism liberalnych w Budapeszcie, obecnie członek redakcji „Wiener Morgenzeitung" święci w styczniu 60-lecie urodzin i 40-lecie pracy publicystycznej.

Zjazd nauczycieli religji żydowskiej publicznych szkół powszechnych w Polsce

Zjazd nauczycieli religji żyd. odbył się dnia 23. bm. we Lwowie, przy udziale 50 delegatów z całej Polski.

Przewodniczący Związku, p. Schachner, zagajając obrady wskazuje na dotychczasowe plony pracy organizacji oraz nakreśla jej drogę na najbliższą przyszłość.

P. rabin dr. Lewi Freund wita zjazd imieniem własnem, rabinatu i Przełożeństwa gminy żydowskiej przyczem porusza kilka bardzo ważnych zagadnień organizacyjnych; między innem, sprawę wskrzeszenia organu Związku „Haor" i podręczników szkolnych do nauki religji.

Sekretarz Wydziału, p. **Józef** Roth składa sprawozdanie z całorocznej pracy Związku, zaś ze sprawozdania skarbnika, p. Weinstocka dowiadujemy się, że obrót kasowy wynosił w br. prawie 4000 zł.

W dyskusji nad sprawozdaniem uczestniczyli: pp. König (Lwów), Fürst (Komarno). Dawidowicz (Warszawa), Zwecher (Tarnów), Nacht (Monasterzyska), Fruchtman (Lida) i rabin dr. Freund poczem przyjęto jednomyślnie wniosek Komisji rewizyjnej na udzielenie ustępującemu Wydziałowi absolutorjum i wotum ufności.

P. **Józef** Steckel (Kołomyja) referuje sprawę pragmatyki nauczycielskiej, uchwalonej przez Sejm 1. lipca br. a wchodzącej w życie 1 stycznia 1927.

Przewodniczący, p. Schächner wygłasza referat ideowy, z którego wynika, że nauka religji nie jest jeszcze w całej pełni zabezpieczoną w szkołach, w których frekwencja dziatwy żyd. jest wcale liczną. Tak np. w Buczaczu zwinięto jedną posadę nauczyciela religji, jakkolwiek liczba dzieci żydowskich wynosi 300. W tem miejscu podnosi z uznaniem męskie wystąpienie kahału buczackiego w obronie swojego autorytetu i nauki religji w szkołach tamtejszych. W innych szkołach (Grzymałów, Kopyczyńce, Kolbuszowa, Sokołów) zwinięto etaty a naukę poruczono siłom niekwalifikowanym, za remuneracją w zredukowanym wymiarze godzin. Referat użala się na brak przyrostu sił nauczycielskich, porusza następnie sprawę planu naukowego, którego brak wytwarza różnorodność i dowolność w nauczaniu.

Po żywej i poważnej dyskusji w której uczestniczyli prawie wszyscy obecni powzięto jednomyślnie następujące uchwały:

1) Wydział Związku nauczycielskiego ustanowi biuro porady prawnej dla swych członków.

2) Odniesienie się z memorjałem do Ministerstwa WR. i OP. o powołanie nauczycieli religji szkół powszechnych do współpracy przy ułożeniu programu naukowego dla tych szkół.

3) Poleca się Wydziałowi, by odniósł się do władz o założenie przynajmniej jeszcze jednego seminarjum dla nauczycieli religji, lub o ustanowienie przy każdem Kuratorjum okręgu szkolnego komisji

kwalifikacyjnej, w skład której mają również wejść nauczyciele religji szkół powszechnych.

4) Poleca się Wydziałowi by przystąpił do dalszego wydawania czasopisma „Haor“.

5) Wydział odniesie się do Ministerstwa WR. i OP. o przyznanie miejsca i stanowczego głosu na konferencjach Rad Pedagogicznych szkół średnich, w których naukę religji udzielają jako kontraktowi, stali nauczyciele szkół powszechnych.

6) Poleca się Wydziałowi by powołał do życia komisję pedagogiczną, po myśli wywodów p. rabina dra Freunda.

Zarządzony wybór nowego Wydziału dał następujący wynik:

Przewodniczący: **Lazar Schächner** (Lwów), zastępcy przewodniczącego: **Leopold Waltuch** (Żółkiew) i **Józef Steckel** (Kołomyja), sekretarz: **Józef Horowitz** (Lwów) skarbnik: **Maurycy Weinstock** (Lwów) redaktor czasopisma: Samuel Greif administrator: Bernard König (Lwów) oraz Tewel Schreiber (Lwów). Koppel Glasmann (Gródek Jag.), Dawid Nacht (Monasterzyska), Hersz Zwecher (Tarnów). Do Komisji rewizyjnej wybrano: M. Terkla i B. Schmierera ze Lwowa i J. Grobsztejna z Radziwiłłowa.

(Adres Związku Nauczycieli Religji Mojż. Szkół Powszechnych w Polsce: Lwów, pl. Strzelecki 4.).

Wiadomości z kraju

Zawieje śnieżne a ruch kolejowy

Ministerstwo Komunikacji otrzymuje z różnych dyrekcyj kolejowych wiadomości o zawiejach, śnieżycach i wichurach, które powodują poważne zaburzenia w ruchu kolejowym. Największe śnieżyce szaleją w obrębie Dyrekcji Wileńskiej i Katowickiej. Na odcinku Białystok—Brześć wichura przewróciła około 100 słupów telegraficznych, powodując przerwę w komunikacji telegraficznej, na tej linji. Na miejsce wysłano pociągi robotnicze z materjałami i przyrządami do naprawy uszkodzeń. Znaczna ilość słupów telegraficznych siłą wiatru obalona została w dyrekcji Gdańskiej. Identyczne wiadomości nadchodzą z innych dyrekcji. Pociągi przychodzą przeważnie ze znacznem opóźnieniem

Potworna zbrodnia w aresztach policyjnych

Epilog tragicznej śmierci Romana Wenklera.

Przed sądem lwowskim rozpoczął się onegdaj proces, rzucający jaskrawe światło na stosunki, które panują względnie panowały w aresztach policyjnych we Lwowie. Przedmiotem rozprawy jest potworna zbrodnia dokonana w aresztach policyjnych. Na ławie oskarżonych zasiedli posterunkowi policji Bazyli Kaczor l. 49 i Michał Kowalikowski l. 39. Obaj oskarżeni są o okrutne znęcanie się nad Romanem Wenklerem, w aresztach policyjnych. Roman Wenkler (prawnik i oficer W. P. w rezerwie) został kilkakrotnie aresztowany za awantury. Dnia 26 lipca br. osadzono Wenklera w aresztach policyjnych gdzie przebywał do 6 sierpnia br. W dniu tym odstawiono go jako ciężko pobitego do szpitala powszechnego, gdzie zmarł dnia następnego. Wedle wyników śledztwa zmarł Wenkler wskutek **ogólnego zakażenia krwi**, spowodowanego złamaniem szczęki dolnej, mostka i żeber. Złamanie szczęki mogło pochodzić od razów, zadanych ciężkiem uderzeniem tępem narzędziem. Śledztwo wykazało, że Wenkler został pobity w aresztach policyjnych przez oskarżonych, którzy jako dozorcy aresztów mieli powierzony nad nim nadzór Kluczniczy skuli Wenklera w kajdany, a następnie okrutnie znęcali się nad nim, bijąc i kopiąc go. Szczegóły aktu oskarżenia są okropne. Akt oskarżenia stwierdza, że w rezultacie znęcania się ciało Wenklera pokryte było ranami i siniakami. Zeznania świadków są dla oskarżonych bardzo obciążające. Oskarżeni bronią się tem, że Wenkler został pobity przez współwięźniów.

Oskarża prokurator **Hrynlewiecki**. Zmarły Wenkler jest synem emerytowanego dozorcy aresztów w sądzie powiatowym we Lwowie.

List z Przemyśla

Akcja jubileuszowa Funduszu Narodowego. — Z Rady miejskiej. — Wiec ludowy Stow. drobnych kupców.

(Kor. wł.) Przemyśl, 29 grudnia.

Akcja jubileuszowa rozpoczęła się u nas 18 bm. zabawą taneczną w sali Sokoła, urządzoną przez grupy młodzieży. Przyniosła ona pokaźny dochód. Tegoż dnia odbyła się w kahale uroczysta akademja obesłana przez przedstawicieli różnych instytucji. Na uroczystości tej przemawiali pp. Dr. Knoller, Dr. Steinhardt Ortner i Dr. Richter. W sobotę 25 bm. odbyło się w templum uroczyste nabożeństwo, na którem wygłosił piękne kazanie rabin Dr. Samuel Schmelkes z Krakowa — Szersza akcja jubileuszu tj. zbieranie podpisów do księgi jubileuszowej rozpoczęła się w tym tygodniu. Udział w niej biorą poważniejsi obywatele. Stworzono specjalny komitet, na czele którego stoją Dr. Knoller, inż. Jawetz i Dr. Steinhardt. Zaznaczyć należy, iż tutejsza komisja Keren Kajemeth, pod wytrawnem kierownictwem p. Dra Knollera pracuje bardzo intenzywnie. W stosunku do roku ubiegłego dochody Funduszu się nie zmniejszyły, wynoszą blizko 12.000 zł. rocznie.

Na ostatniem posiedzeniu Rady miejskiej rozpatrywano sprawę pomocy dla bezrobotnych. Wniosek radnych z P. P. S. o oddanie do rozdziału subsydjów miejskich dla bezrobotnych, komitetowi bezrobotnych upadł. Zachowano stan dotychczasowy tj. przydzielono fundusze te poszczególnym instytucjom filantropijnym, chrześcijańskim i żydowskim kuchniom ludowym itp. W związku z akcją dla bezrobotnych uchwalono na wniosek Magistratu podwyższyć opłatę za 1 kilowat światła w r. 1927 o 5 groszy i opłatę od spędu bydła o 10—20 groszy, co z kwota 20,000 zł. wstawioną w budżet br. wyniesie około 80.000 zł. Z kwoty tej przyznaczono 20.000 zł. na budowę baraków mieszkaniowych.

R. Frenkiel poruszył stan bezpieczeństwa, pozostawiający wiele do życzenia. Wskutek częstych kradzieży i rabunków na placach targowych i drogach publicznych chłopi jak najmniej przyjeżdżają do miasta, przez co ludność miejska bardzo cierpi; apeluje do władz, by w stosunkach bezpieczeństwa wprowadzły gruntowną korzystną zmianę.

W nied. 26 bm. odbył się w Domu Robotniczym wiec ludowy, zwołany przez Stowarzyszenie drobnych kupców. Na wniosek referenta Dra Teicha uchwalono szereg rezolucyj przeciw nadmiernemu obciążeniu podatkami ubogich warstw drobnomieszczaństwa. Równocześnie zwraca się wiec do władz podatkowych, Urzędu Skarbowego i Magistratu, z prośbą, aby przy wymiarze i ściąganiu podatków jak w najszerszej mierze uwzględniały ciężkie położenie drobnomieszczaństwa, apeluje do posłów m. Przemyśla, aby postarali się w drodze ustawy o uchylenie dotkliwego podatku od lokali.

Dn. 23 bm. popełniła samobójstwo w Hotelu „City“ p. Brygida Mianowska lat 36 z Joniny pow. Tarnów rzuciwszy się z trzeciego piętra. Powód: zawiedziona miłość.

MYŚLENICE. (Kor. wł.). **Z ruchu sjonistycznego.** Z okazji święta Chanuka oraz akcji jubileuszowej na rzecz K. K. L. w miasteczku naszem staraniem sił sekcji dramatycznej Stow. „Hatikwa“ odegrano sztukę 3-aktową Dawida Malza pt. „Dr. Mojżesz Blum“. Należy podnieść z uznaniem doskonałą grę amatorów, co jest w pierwszej linji zasługą reżysera p. Święcka. Sztuka spotkała się z ogromnym aplauzem. Czysty dochód przeznaczono na K. K. L.

Kilka dni później odbył się uroczysty Wieczór Makabeuszów, również na ten sam cel. Uroczystość zagaił prezes Dr. Goldwasser, przemówienie uroczyste del. Centrali krakowskiej tow. Dr. Steina wygłoszone z wielką swadą i zapałem, wywarło na zebranych słuchaczach silne wrażenie. Oprócz tego na program Wieczoru złożyły się recytacje i deklamacje. Akcja jubileuszowa została ukończoną i jak na nasze stosunki dała bardzo pomyślny rezultat.

W wołowie grudnia zjechał do naszego miasta na stały pobyt tow. Dr. Gross znany działacz, który przybył z Krosna, gdzie jak wiadomo zaznaczyła się wybitnie jego działalność na polu kulturalno-narodowym oraz organizacyjnem i gospodarczem. Tow. Dr. Grossa powitaliśmy ze szczerym zapałem i żywimy niepłonną nadzieję, że obecność jego przyczyni się do rozbudzenia i pogłębienia ruchu narodowego w naszem miasteczku.

—o-§-o—

ZJAZD FREBLANEK HEBRAJSKICH W WARSZAWIE. W Warszawie rozpoczęły się obrady konferencji freblanek hebrajskich. Na konferencję przybyło 70 delegatek. Główny referat wygłosił znany pedagog hebrajski, dr. Aronsohn.

„SPRAWA O TRUPY“ NA UNIWERSYTECIE WARSZAWSKIM. „Kurjer Polski“ donosi: Jak się dowiadujemy zatarg na tle niedostarczania trupów żydowskich do prosektorjum uniw. warsz. zostanie w najbliższych dniach zlikwidowany. Społeczeństwo żydowskie dostarczyło już do prosektorjum uniwersytetu warszawskiego 5 trupów, z których to 2 otrzymają w celu sporządzenia naukowych preparatów medycyny 1-ego roku 3 zaś medycy II-go roku studjów, Studenci Żydzi przystąpią zaraz po ferjach do pracy w prosektorjum.

TRAGEDJA PRZECHRZTY. W Łodzi stara się obecnie o powrót do judaizmu pewien przechrzta, Roman Kozłowski. Chrzest przyjął Kozłowski w r. 1918, chcąc uzyskać wyższy stopień przy wojsku. Istotnie też doszedł do rangi porucznika i ożenił się z katoliczką. Z powodu ucieczki z wojska został skazany na 7 miesięcy więzienia. Obecnie wyszedł z więzienia i zwrócił się do rabinatu z prośbą o przyjęcie go do gminy żydowskiej. Rabinat odmówił narazie jego prośbie, z powodu oporu żony Kozłowskiego, która pragnie zostać katoliczką, a której Kozłowski nie jest w możności zabezpieczyć byt, do czego jest zobowiązany.

LICZNE POTOMSTWO. Z Gdańska donoszą: Żona pewnego właściciela berlinki na Wiśle urodziła 21. dziecko. Wszystkie jej dzieci są żywe i zdrowe.

NADUŻYCIA W SEJMIKU WILEŃSKIM. W ostatnich dniach w Wilejce ujawnione zostało przez władze policyjne większe nadużycie w miejscowym sejmiku powiatowym. Sprawą powyższą zajęła się prokuratura. Narazie zawieszono w czynnościach kilku urzędników.

ZNOWU ROZBICIE KASY W WARSZAWIE. Onegdaj włamywacze dokonali świeżego wypadu. Za pomocą - jak wskazują ślady - podrobionych kluczy dostali się oni do biura zarządu szkockiej spółki drzewnej, mieszczącego się przy ul. N. Świat 27 i tu rozbili kasę ogniotrwałą. Gdy przybyli do zajęć pracownicy, spostrzegli ślady wizyty włamywaczy natychmiast zaalarmowano władze kryminalne, które zjawiwszy się na miejscu, ustaliły, że łupem kasiarzy stała się suma około 300 zł.

Wesoły kącik

WZRUSZAJĄCA SZTUKA

W teatrze dają wzruszającą sztukę. Po drugim akcie wszystko płacze. Wzruszoną jest zwłaszcza pewna dama, gdyż gwałtownie szlocha, a jej chusteczka do nosa jest całkiem mokra. Siedząca obok niej przyjaciółka ofiaruje jej czystą chusteczkę. Ona jednak dziękuje stłumionym od płaczu głosem: „Nie potrzeba, Karolino, trzeci akt jeszcze się zmieści“.

HALUCYNACJE

Pewna wybitnie brzydka dama przychodzi do specjalisty chorób nerwowych. „Panie doktorze, mam stale wrażenie, że mężczyźni mnie prześladują. Czy sądzi pan, że to halucynacje?“

Lekarz patrzy na nią przez chwilę: „Tak jest, to z pewnością halucynacje!“

NASZE DZIECI

— Czy bawisz się, Józiu maszyną parową, którą ci tatuś podarował? — pyta ktoś synka inżyniera.

— Nie, maszyną bawi się tatuś, a ja czytam powieść, którą mamusia kupiła tatusiowi.

Dział szachowy „Nowego Dziennika“

pod redakcją M. Chwojnika

ZADANIE NR. 131.

Ułożył Halumbirek.

Białe: Kf1, Dc6, Wd1 (3 fig.).
Czarne: Kh1, Da7, Ph2, h3. f2 i f3 (6 fig.).

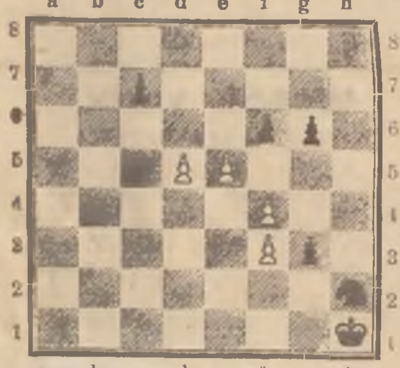

Mat w 5 posunięciach.

KOŃCÓWKA NR. 69.

A. L. Kubbel.

Białe: Kh1, Pf3, f4, e5 i d5 (5 fig.).
Czarne: Kc5, Sh2, Pg3 g6, f6 i c7 (6 fig.).

Białe zaczynają i uzyskują nierozegraną.

PARTJA NR. 98.

Von Holzhausen. Białe:	Bogoljubow. Czarne:
1. e2 — e4	c7 — c5
2. Sg1 — f3	e7 — e6
3. d2 — d4	c5 × d4
4. Sf3 × d4	Sg8 — f6
5. Sb1 — c3	d7 — d6
6. Lf1 — e2	Lf8 — e7
7. 0 — 0	0 — 0
8. Kg1 — h1	a7 — a6
9. a2 — a4	b7 — b6
10. f2 — f4	Lc8 — b7
11. Le2 — f3 (1)	d6 — d5
12. e4 × d5	e6 × d5
13. Dd1 — d3	Sb8 — c6
14. Sd4 × c6	Lb7 × c6
15. Lc1 — e3	Wf8 — e8
16. Wa1 — d1	Le7 — b4
17. Lc3 — d4	Sf6 — e4
18. Ld4 × g7 (2)	Dd8 — h4!
19. Kh1 — g1?(3)	f7 — f6!
20. g2 — g3	Dh4 — h3
21. Sc3 × e4?	d5 × e4
22. Dd3 — c4+	Kg8 × g7
23. Dc4 × c6	Lb4 — c5+
24. Kg1 — h1	e4 × f3
25. Dc6 × f3	We8 — e3!
26. Df3 — b7+	We3 — e7

Białe poddały się.

UWAGI.

(1) Warjant tej partji jest korzystny dla białych. Czarne zwykle rozwijają partję normalnie Dc7 i Sd7, jednak Bogoljubow ofiaruje piona dla uzyskania inicjatywy.

(2) Albo 18. Le4, d × e, 19. Dc4, Lc3, 20. Dc3, e3! 21. L × e3 Dc8 zabezpiecza czarnym remizę.

(3) Lepiej było 19. Le4 d × e 20. Dc4! z lepszą pozycją białych.

I. MECZ KORESPONDENCYJNY.

5. D. Brust	21. Dd2 — g5	
29. Klein	20.	g7 — g6

II. MECZ KORESPONDENCYJNY.

1. Alban	7. e2 — e3	
2. Auerbach	7.	Sg8 — f6
3. D. Brand	7. 0 — 0	
4. J. Brand	7.	Lf8 — e7
5. Bohrer	7. d4 × e5	
6. Częstochowski	7.	c7 — c5
7. K. Friedmann	7. Lc1 — e3	
8. J. Friedmann	7.	Sf6 — e4
9. Grubner	7. Dd4 × d8 Ke8 × d8 8. 0 — 0 —0+	
10. Kampf	5.	g7 — g6
11. Kelod	6. d2 — d4	
12. Kleinberg	7.	g7 × f6
13. Kling	7. Wa1 — c1	
14. Kukuk	7.	Lc8 — e6
15. Langer	4. Dd1 — a5+	
16. A. Lemberger	7.	e7 × d6
17. J. Lemberger	7. Lf1 — b5	
18. M. Lemberger	7.	0 — 0
19. P. Leuchter	7. Dd1 — b3	
20. Panzer	7.	c5 — c4
21. Rosenzweig	7. Lc1 — e3	
22. Sass	7.	Se4 × f2+
23. Spitz	7. Sg1 — f3	
25. Volkmann	6. d2 — d3	
26. Blatt	7.	d7 — d6
27. Hirschberg	6. c2 — c4	
28. E. Leuchter	7.	Lc8 — f5
29. Liebeskind	4. d2 — d4	
30. Melzer	5.	Sb8 — d7
31. Nattel	3. Sg1 — f3	
33. Z. Volkmann	2. c2 — c4	
34. J. Mayer	2	e7 — e6

KRONIKA SZACHOWA.

KRAKÓW: Klub sportowy Makkabi utworzył sekcję szachową w swoim nowowynajętym lokalu klubowym przy ul. św. Gertrudy Nr. 8.

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR. 129.

1. Dg1 — g3.

ROZWIĄZANIE KOŃCÓWKI NR. 67.

1. g4+ Kh4 2. Lh6 Dh6
3. Dh2+ Kg5 3. Dd2+ Sf4
4. Dd8+ i mat.

TRAFNE ROZWIĄZANIA NADESŁALI.

Lucja R., K. i J. Friedmann, M. Finker, M. Wiener J. Kleinberg, Z. Scheinbach, Częstochowski, W. i Z. Volkmann, Lembergerowie, P. i E. Leuchter, H. Kling, S. Bienenfeld, H. i Z. Markowicz, I. Sokol, D. i J. Brand i H. Scheuer.

Rozmaitości ze świata

Karjera śpiewaka Kiepury

Wśród kilku spowiedzi świątecznych osobistości najsłynniejszych dziś w Wiedniu zamieszcza N. F. Presse krótką wiadomość autobiograficzną znakomitego śpiewaka polskiego Kiepury:

— Nauczyciel śpiewu w gimnazjum w Sosnowcu pierwszy poznał się na moim głosie i dawał mi śpiewać solowe partje na wieczorkach szkolnych. Później na wycieczce szkolnej w pobliskie góry, wylazłem na skałę i śpiewałem pieśń, którą przypadkiem usłyszało towarzystwo bawiące opodal w zamku. Jeden z panów przyszedł do mnie i zapytał się czy nigdy nie myślałem o tem, aby mój głos kształcić. Mając lat osimnaście przyjechałem do Krakowa do prof. Warmutha na naukę, lecz równocześnie musiałem stosownie do życzenia mego ojca chodzić na prawo. Później zostałem trzecim tenorem warszawskiej opery, a na konkursie spiewaków, który co roku odbywa się w cyrku zostałem obwołany... królem polskich tenorów. Tak się zaczęła moja karjera. W drodze do Paryża zatrzymałem się w Wiedniu, gdzie Hugo Knepler zwrócił na mnie uwagę dyrekcji Opery Wiedeńskiej. Od pierwszego mego występu w Wiedniu zyskałem ogromne powodzenie, które szybko wzrasta i wprawia mnie samego czasem w zdumienie.

Fałszywy wnuk Wilhelma

Wskutek niedyskrecji prasy weimarskiej przenikają zwolna do wiadomości publicznej szczegóły skandalicznej afery, która rozmiarami swemi prześcignęła nawet osławioną historję kpt. Koepenicka, a ze względu na swe tło polityczne rzuca charakterystyczne światło na stosunki, panujące w kołach monarchistycznych w Turyngji.

Przed kilku tygodniami zajechał do jednego z pierwszorzędnych hoteli Frankfurtu jakiś nieznany osobnik, który zameldował się jako hr. Korss. Miejscowa arystokracja zwróciła niebawem uwagę na tajemniczego przybysza, podejrzewając, iż pod pseudonimem hr. Korssa ukrywa się dostojnik krwi Hohenzollernów. Za pośrednictwem hotelarza monarchisty udało się wreszcie nakłonić rzekomego hrabiego do zrzucenia incognita i odgrywania roli ks. Wilhelma Pruskiego, syna b. Kronprinza.

Z tej mistyfikacji korzystał oszust przez czas dłuższy, podejmowany wszędzie z wielkiemi honorami. Na jego cześć urządzono wystawne uczty, polowania i przedstawienia, na których zasiadał w cesarskiej loży, otoczony dworskim przepychem. Po pewnym czasie fałszywy książę ulotnił się bez pożegnania.

Po jego zniknięciu nadszedł list gończy do tamtejszych władz policyjnych. Z listu tego dowiedziano się, iż był on zwykłym oszustem, wielokrotnie karanym za podobne sprawki. Z zawodu ma on być górnikiem. W kołach poszkodowanych arystokratów Weimaru Erfurtu i Gothy zapanowała konsternacja.

Sowizdrzał, który drwił sobie z całego Paryża

Od trzech dni poszukuje policja w Paryżu sowizdrzała, który sobie zadrwił z całego Paryża. Pewnego pięknego dnia wybitniejsi artyści scen paryskich otrzymali zaproszenie od ministra Herriota, by się u niego zjawili celem omówienia bardzo ważnych spraw. Wszyscy się stawili w oznaczoną godzinę, lecz okazało się, że zaproszenie to było tylko mistyfikacją. Przed dwoma dniami późną nocną godziną zatelefonowano do Poincarego i energicznie zażądano, by sam premjer ministrów zgłosił się do telefonu, ponieważ ma mu się zakomunikować bardzo ważne wiadomości. Poincarego zbudzono, by mu przy telefonie oświadczyć, że wedle paryskiego obserwatorjum jest obecnie godzina 2 13 minut. To samo powtórzyło się z Briandem.

Takie psie figle spłatał ten sowizdrzał znanemu malarzowi van Dongenowi oraz chirurgowi uniwersytetu paryskiego Cuneo. Pierwszemu urządzono nie spodziankę, że dano anons do gazet paryskich, że w jego willi jest do wynajęcia trzypokojowe mieszkanie prawie za bezcen. Po willi malarza odbywała się istna pielgrzymka amatorów tego mieszkania, tak, że malarz musiał użyć pomocy policji. Tego samego dnia przyniesiono malarzowi olbrzymi bukiet kwiatów, rzekomo zamówiony przez niego dla kochanki. Można sobie przedstawić minę jego żony, która nie chciała uwierzyć w żart jakiegoś sowizdrzała.

Jeszcze gorzej wypadła niespodzianka dla profesora Cuneo. Podczas jego wizyty na klinice zjawili się u niego ludzie z zakładu pogrzebowego „Pompes dosfunebres“ wraz z noszami dla trumny, by, jak powiedzieli, zabrać trupa. Wszyscy chorzy na klinice byli przerażeni. Profesor doniósł to tem policji, która skonstatowała że ktoś sobie pozwolił na żart.

Sowizdrzała od trzech dni poszukuje policja paryska, która wydelegowała w tym celu aż 120 detektywów.

Jak Francja zarobiła na... nagich kobietach?

Ten tytuł, który mógłby dać pole do drastycznych dowcipów kryje w sobie najprawdziwszą prawdę, nie zawierającą nic zdrożnego.

Właścicielem budynku, w którym mieści się słynny musikhol paryski, Folies-Bergere, jest szpital paryski, zwany Quinze-Vingt. Zarobki musikholu są bardzo pokaźne, dzięki największej atrakcji, jaką są całe legjony nagich statystek, przeważnie pięknych. Dzięki zarobkom, właściciele Folies-Bergeree mogli zgodzić się na żądanie szpitala i płacić czynsz roczny zamiast 102.000 fr., 300.000 fr. z dodatkiem 7 procent od dochodu, i to licząc od paru lat wstecz. W ten sposób państwo, które łożyło sporo na szpital, będzie odtąd płaciło o 630.000 fr. mniej, dzięki nagim kobietom z Folies-Bergere. Jeszcze raz frywolność przyszła z pomocą dobrej sprawie, która nietylko tej pomocy nie odrzuciła, ale sama jej zażądała.

KRONIKA

Wschód słońca 6 m. 45	Grudzień 31 Piątek 26 Tebet 5687	Zachód słońca 15 m. 33

— KURSY DLA WYCHOWAWCÓW INTERNATOWYCH. W miesiącu lutym zostaną zorganizowane w Warszawie 2-miesięczne kursy dokształcające dla czynnych wychowawców internatowych. Kandydaci winni posiadać wykształcenie ogólne przynajmniej 6 klas gimnazjalnych, względnie 4 semestry seminarjum nauczycielskiego oraz conajmniej dwuletnią praktykę zawodową. Słuchacze niezamożni mogą otrzymać stypendjum do zł. 180 miesięcznie oraz zwrot kosztów podróży na wniosek urzędu wojewódzkiego. Słuchaczom zamiejscowym ułatwi kierownictwo kursów znalezienia pomieszczenia. Do podań dołączyć należy życiorys, świadectwo szkolne, zaświadczenie o pracy w zakładzie wychowawczym oraz fotografję, za miast oryginałów mogą być dołączane kopje poświadczone przez Urząd Wojewódzki.

Podania o przyjęcie wnosić należy przez magistrat miasta Krakowa (Wydział VI) do dnia 8 stycznia.

— EPIDEMJA GRYPY. Od pewnego czasu panuje w Krakowie nagminnie epidemja grypy, która zwłaszcza w ostatnich dniach w związku z niepogodą znacznie się wzmogła. Przebieg grypy naogół nie jest ciężki, jednakowoż choroba przeciąga się zazwyczaj kilkanaście dni. Zaszły również sporadyczne wypadki śmierci u osób starszych.

— UPORZĄDKOWANIE DRZEW NA PLANTACH. Ogrodnictwo miejskie przystąpiło w ostatnich dniach do uporządkowania drzewostanu na plantach. Stare drzewa spróchniałe zostaną wycięte, a na ich miejsce zasadzone będą młode drzewka. Część starych drzew już została wycięta. Również usuwają ogrodnicy miejscy spróchniałe pnie drzew.

— ZASIŁKI DORAŹNE DLA BEZROBOTNYCH PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH, KTÓRZY WYCZERPALI USTAWOWE ZASIŁKI. Związek Zawodowy Pracowników Umysłowych (Sławkowska 6) podaje do wiadomości, że bezrobotni pracownicy umysłowi, którzy wyczerpali ustawowe zasiłki 13 i 17 tygodniowe, mogą korzystać w dalszym ciągu z doraźnych zasiłków. — W tym celu mają się wszyscy interesowani zarejestrować w PUP, ul. Krowoderska 6 do doraźnej akcji.

— KONFLIKT MIĘDZY ZARZĄDEM DOMÓW PKO A LOKATORAMI. Jak się dowiadujemy, zarząd domów mieszkalnych PKO. przy ul. Zyblikiewicza rozesłał wszystkim lokatorom tych domów nowe kontrakty najmu, podwyższające dotychczasowe czynsze od 50 do 130 procent. Tę nieoczekiwaną podwyżkę tłumaczy zarząd PKO dewaluacją złotego w stosunku do wartości złota mimo, że ministerstwo skarbu wyraźnie zastrzegło, że waloryzowane mogą być jedynie kontrakty z zagranicą. Prawdziwym powodem żądania tak wysokiej podwyżki jest dążność do zamortyzowania budowy w ciągu 10—15 lat, podczas gdy normalnie budowle betonowe kalkulowane są na kilkudziesięcioletnią amortyzację. Lokatorzy PKO w liczbie około 200, postanowili na wspólnem zebraniu solidarnie odmówić podpisania nowych kontraktów, a wpłacać czynsze w dotychczasowej wysokości.

Na tropie sprawców mordu rabunkowego przy ul. Kamiennej

W związku z morderstwem, dokonanem we wtorek późnym wieczorem w składzie drzewa Wachtla przy ulicy Kamiennej na osobie Mikołaja Piotrowskiego, dozorcy składu, organa śledcze policji krakowskiej prowadziły dochodzenia przez cały wczorajszy dzień. Śledztwo szło w pierwszym rzędzie w kierunku ustalenia, jacy robotnicy pracowali w ostatnim czasie w składzie, zachodziła bowiem podejrzenie, że zbrodni dokonali osobnicy obeznani z rozkładem biur w przedsiębiorstwie p. Wachtla. W toku dochodzeń policja aresztowała w nocy ze środy na czwartek dwóch robotników składu, braci, jednego w wieku 25 at, drugiego 40-letniego. Nazwiska aresztowanych są ze względu na toczące się śledztwo, trzymane w tajemnicy. Na ubraniu jednego z braci stwierdzono ślady krwi, które były również widoczne na koszuli i na ręce. Indagowany, skąd pochodzą ślady krwi oświadczył, że przed 3-ma tygodnia mi zabijał u swej rodziny na wsi wieprza, przy czem poplamił ubranie. Dla stwierdzenia tych szczegółów wysłano do podanej przez aresztowanego wsi wywiadowców policji. Ujęcie domniemanych sprawców morderstwa ułatwił fakt, że przy aresztowanych znaleziono kawał sznura, zupełnie podobnego do sznurów, któremi skrępowana była ofiara zbrodni.

W dniu dzisiejszym o godz. 12 w południe przeprowadzona będzie w zakładzie medycyny sądowej sekcja zwłok zamordowanego Piotrowskiego.

— TRADYCYJNA „REDUTA PRASY“ Syndykatu dziennikarzy krakowskich, odbędzie się dnia 1 lutego 1927 we wszystkich salach Starego Teatru. Jest to reprezentacyjny bal dziennikarzy, cieszący się od szeregu lat niezwykłem powodzeniem. Dochód z reduty, przeznaczony jest na fundusz wdów i sierót po dziennikarzach, oraz na budowę Domu wypoczynkowego dla dziennikarzy z całej Polski w Makowie. Posiedzenie komitetu reduty odbędzie się 3 stycznia o godz. 7 wieczór w redakcji „Czasu“.

— DANCING SYLWESTROWY, urządzony staraniem Syndykatu Dziennikarzy krakowskich, niezawodnie będzie najsympatyczniejszą zabawą sylwestrową. Wieczór dancingowy rozpocznie się o godzinie 10.30 kabaretem, którego program obejmie występ znakomitego koncertowego zespołu jazz-bandowego pod kierunkiem kapelmistrza Wrońskiego. Pozatem w programie wezmą udział artyści oper. Zborowska, Zdańska, dyr. Pilarski, Kaczorowski, T. Pilarski, w części baletowej Rella i Szafrańców na. W czasie dancingu przygrywać będzie wzmocniony zespół jazz-bandowy pod kierunkiem kapelmistrza Wrońskiego. Wydawanie zaproszeń, uprawniających do równoczesnego zakupu biletów wstępu (po 2 złote) odbywać się będzie w dniu 31 bm. od godz. 11 przedpoł. w lokalu restauracji „Udziałowej“.

— RUCH TELEFONICZNY Z NIEMCAMI. Począwszy od 1 stycznia 1927 r. wprowadza się ruch telefoniczny między Chrzanowem, Miechowem a szeregiem miejscowości na niemieckim G. Śląsku, a nadto z Berlinem, Kolbergiem Szczucinem, Lipskiem, Hamburgiem. Na wszystkie powyższe miejscowości został rozszerzony ruch telefoniczny z polskiemi miejscowościami, z któremi zaprowadzono ruch z Niemcami w czerwcu br.

Począwszy od 1 stycznia 1927 r. wprowadza się relację telefoniczną Jaworzno-Graz.

— OSTRZEŻENIE PRZED SPOŻYWANIEM SPIRYTUSU DENATUROWANEGO. Do spirytusu skażonego ogólnymi środkami dodaje się obecnie podwójną rację mięszaniny środków denaturacyjnych. Ponieważ te środki denaturacyjne są w wysokim stopniu szkodliwe dla zdrowia i zagrażają nawet życiu ludzkiemu, ostrzega się przed używaniem spirytusu skażonego do celów spożywczych.

— NIEBEZPIECZNE POGRÓŻKI. Aresztowano Jakóba Pilanzera (at 24) elektromontera, zam. przy ulicy Józefa l. 6, za niebezpieczne pogróżki, ponieważ odgrażał się Julianowi Wienerowi, elektromonterowi, że go zabije.

— SPRYTNE ZŁODZIEJKI. Simche Drezner jubiler przy ulicy Dietlowskiej l. 41 zgłosił do policji, że dnia 29 bm. o godz. 12 przyszły do niego 2 kobiety pod pozorem kupna obrączki złotej. Po ich odejściu zauważył brak pierścienia złotego z brylantem wartości 1500 Złotych. Wzamian za to pozostawiony był pierścionek bakwanowy z białem szkiełkiem.

— DO ZAMKNIĘTEGO MIESZKANIA Stanisława Orzechowskiego, studenta U. J. przy pl. Groble l. 6, włamał się nieznany sprawca i skradł 1 ubranie męskie i 1 parę rzewików wartości 120 Zł.

Do mieszkania Arona Figelfalba włamali się nieznani sprawcy przez wybicie szyby i skradli 2 futra męskie, kilka sztuk płótna bia'ego łą cznej wartości 120 Z.

———o§o———

— W CZYTELNI TOWARZYSKIEJ odbędzie się 31 bm. DOROCZNA ZABAWA SYLWESTROWA z urozmaiconym programem. Początek o godzinie 10 wiecz. 4631

— BNEJ SJON, ZIELONA 17, I. P. OF. Dziś, w piątek wygłosi p. M. Schönberg referat (poprzednio odłożony) n. t.: Teorja odmłodzenia (Steinach i inni). Początek o godz. 7 w. Goście mile widziani.

— ZWIĄZEK SJONISTÓW REWIZJONISTÓW. Dziś w piątek o godz. 7·30 wiecz. w lokalu Zw. Stradom 15, zebranie członków. Na porządku dziennym pogadanka ideowa i sprawa kursów hebrajskich

— ŻKS. MAKKABI. Połączone sekcje lekkoatl. i kolarska urządzają w sobotę 1 stycznia w salach tow. Rolniczego przy ul. Szczepańskiej Dancing noworoczny. Początek o godz. 5 pop., koniec o 10 wieczorem. Orkiestra z 10 osób. 1128

— UNIW. LUD. PRZY CZYTELNI „JEDNOŚĆ“)Zielona 3) Dziś w piątek o godz. 7·30 wieczór odczyt p. Kupfermana na temat „Życie socjalne roślin“.

———o§o———

Bronka Kurzówna Akiba Wasserstrum
zaręczeni
Biecz, w grudniu 1926 r.
Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Program stacyj broadcastingowych

Piątek, 31 grudnia

Warszawa (400 m) 15—1515 Komunikat gosp. 18—18·55 Koncert. 19—19·25 Pogawędka: „Wśród książek“ 19·45—19·55 Rozmaitości. 20·05 Przeniesienie z Filharmonji Warszawskiej. 23·45 Wielki Wieczór Sylwestrowy. Medjolan (315.8 m) 16·30—17·30 Jazzband. 20·45 Koncert. 22·30—23 Jazzband. Wrocław (322.6 m) 24 Przeniesienie zabawy karnawałowej z ratusza. Berlin (484. 566 m) 20·30 Lekka muzyka i piosenki. 22·30 Larifari., 1930 Wieczór sylwestrowy z muzyką taneczną do 2-giej w nocy. Wiedeń (517.2 m) 16·15 Koncert 1930 Wieczór Nestroy'a. 21·30 Wesoła noc sylwestrowa. Budapeszt (555.6 m) 20·30 Koncert muzyki operowej. 22—3 Kabaret i radjo-bal

Reforma służby wojskowej we Francji

Na odbytej pod przewodnictwem prezydenta Doumergue'a radzie gabinetowej złożył minister wojny Painleve sprawozdanie o zamierzonej reformie wojskowej we Francji. W myśl tej reformy zostaną 1 maja 1927 powołani do służby wojskowej tylko ci, którzy się urodzili przed 1 maja 1907. W ten sposób do służby wojskowej będą tylko pociągnięci rekruci, którzy ukończyli 21 rok życia.

Inne punkty reformy polegają na tem, że wprowadza się ulepszenia do systemu wyszkolenia i redukuje się czas służby z półtora lat na jeden rok. W tym celu mają być rekruci zwolnieni od wszelkich robót które nie pozostają w bezpośrednim związku z wojskowem wyszkoleniem a roboty te mają być przekazane cywilnym urzędnikom. W etacie wojskowym przewidziana jest dla tych cywilnych urzędników pozycja w kwocie 32 miljonów franków. Idea, by przy redukcji tak liczby rekrutów jak i czasu służby wojskowej postawić wyszkolenie armji francuskiej na bardzo wysokim poziomie przyświeca całej tej reformie, która m. in. chce się zrealizować w ten sposób, że się więcej uwzględni techniczną stronę wyszkolenia. Ewentualnie wyższe koszta musi się pokryć z oszczędności, z nadzwyczajną surowością w innych punktach etatu przeprowadzonych. ———

HYGJENA I ZDROWIE.

Anti-virus Besredki

Próby i rezultaty uzyskane na klinikach paryskich i wiedeńskich.

Jak to już w jednym z ostatnich numerów „Now. Dziennika" podawaliśmy, udało się w ostatnich czasach Besredce pracującemu w instytucie Pasteur'a w Paryżu, wyosobnić z zarazków ropotwórczych substancję zabójczą dla tych samych bakcylów, z których uzyskaną została; substancja ta nazwana jest przez Besredkę anit-virusem (ponieważ w działaniu swem skierowaną jest przeciw zarazkom), stosowana w postaci okładów na zakażenia ropne, daje znakomite rezultaty lecznicze. Besredka nie tłómaczy jeszcze w sposób dostateczny, teoretycznie, w jaki sposób antivirus działa: w każdym razie neguje Besredka dotychczasowe teorje antytoxyn, uznając tylko odporność miejscową. W każdym jednak razie praktyczne rezultaty — a to jest przecież najważniejsze — są bardzo zapowiadające.

Prof. Dr. Kraus, dyrektor seroterapeutycznego instytutu we Wiedniu podaje, że w instytucie jego i na klinikach wiedeńskich antivirusem Besredki, i jego zastosowaniem praktycznem, zajmuje się i przeprowadza badania już od roku docent Lehndorf. Badania te w dużej mierze potwierdzają wyniki uzyskane w Paryżu. Zwłaszcza dobre rezultaty uzyskano we ...edniu przy leczeniu infekcyj skórnych za ...ocą antivirusa: antivirus ten przygotowy... w instytucie seroterapeutycznym we Wie...u, jednak ściśle według przepisów Besredki. Otóż okłady z antivirusa zastosowane w przypadkach ropni, abscesów czy np. ropni w uchu, wywoływały w krótkim bardzo czasie ustąpienie gorączki, cofanie się miejscowych sprawzapalnych, a przedewszystkiem bardzo szybko ustąpienie bólu. Prof. Kraus potwierdza więc rezultaty uzyskane za pomocą antivirusa, choć na odkrycie to tak entuzjastyczne jak szkoła francuska się nie zapatruje.

Badania przeprowadzone praktycznie w klinikach francuskich (prof. Dr Levy-Sokal, w szpitalu St. Antoine) dały w 100% wyniki pozytywne. —

Świat naukowy z zainteresowaniem oczekuje dalszych rezultatów badań nad antivirusem.

Elgie.

———

Komisja eksportowa przy ministerstwie przemysłu i handlu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 30 12 (Sin) Przy ministerstwie przemysłu i handlu powstała instytucja eksportowa, Ponieważ jednak budżet na rok przyszły przewiduje wydatki na organizację instytucji dopiero z dniem 1 kwietnia, tem samem działalność tej instytucji rozpocznie się również z dniem 1 kwietnia. Pierwszy kwartał roku przyszłego poświęcony będzie studjom przygotowawczym, które rozpoczną się od zapoznania się z działalnością podobnych instytucyj zagranicą. W tym celu wyjeżdża zagranicę delegat ministerstwa handlu i przemysłu dla spraw eksportowych p. Turski. Pan Turski zabawi zagranicą 6 tygodni.

Wywiad z min. Zaleskim

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 30 12 (D) Jedno z tutejszych pism zamieszcza rozmowę z polskim ministrem spraw zagranicznych Zaleskim, który podkreśliwszy pokojowe tendencje polityki zagranicznej Polski oświadczył, że Polska nietylko słowem ale i czynem dowiodła swego nastroju pokojowego oświadczając kilkakrotnie w Genewie gotowość do daleko idących kompromisów. Spodziewam się — powiedział minister — że pokojowy nastrój Polski przyczyni się w znacznym stopniu do tego, że pokojowy i republikański duch, którym jest owiana większość narodu niemieckiego i odpowiedzialne czynniki w Niemczech które w tym duchu pracują, będą miały dostatecznie silne oparcie wobec dążności przeciwdziałających konsolidacji pokoju i przeciw poszanowaniu praw narodów.

———

Postulaty kupców branży kolonjalnej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 30 12 Sin. Dzisiaj zjawiła się u wiceministra skarbu p. Góry delegacja kupców z branży kolonjalnej, którzy przedstawili panu wiceministrowi swoje postulaty w sprawie opłat od wódek i likierów. Pan wiceminister Góra oświadczył, że sprawa ta nie leży w jego kompetencji dlatego polecił delegacji, by zwróciła się wprost do ministra skarbu Czechowicza. b

—o-§-o—

Legalizacja towarzystwa osiedlenia Żydów na roli

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 30 12 Sin. Towarzystwo osiedlenia Żydów na roli zostało zalegalizowane przez władze i rozpocznie obecnie swą działalność.

—o-§-o—

Życzenia noworoczne na zamku

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa, 30 12 (Sin) Jak corocznie tak i w tym roku pan prezydent przyjmować będzie życzenia noworoczne na zamku. Program został już ustalony. Najpierw złoży życzenia korpus dyplomatyczny, następnie duchowieństwo, później dopiero poszczególne osoby.

—o-§-o—

Odznaczenie b. ministra spraw wewnętrznych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 30 12 (Sin) Pan minister spraw wewn., Sławoj Składowski udekorował w apartamentach oficjalnych ministerstwa wojewodę wileńskiego Raczkiewicza krzyżem komandorskim i gwiazdą orderu Odrodzenia Polski.

—o-§-o—

Niezadowolenie z powodu interwencji St. Zj

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Waszyngton, 30 12 (D) Niezadowolenie z powodu interwencji Stanów Zjednoczonych w Nikaragui wzmaga się. Głównym przedstawicielem opozycji wobec rządu z powodu wmieszania się w sprawy wewnętrzne obcego państwa jest znany senator Borah, który organizuje wsólny protest republik amerykańskich przeciwko Stanom Zjednoczonym.

Polityka w szkole

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Berlin, 30 12 (T) W Dortmundzie wybuchł strajk szkolny z powodu zniesienia nauczania religji w szkołach. Rodzice zorganizowali się i nie pozwolili dzieciom uczęszczać do szkoły tak długo, jak długo nauka religji nie będzie przywrócona. Prasa miejscowa występuje ostro przeciwko mieszaniu młodzieży szkolnej do polityki.

Dwa rekordy lotnicze

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Rzym, 30 12. (D) Lotnik włoski Passaleva ustanowił nad Lago Maggiore dwa nowe rekordy lotnicze szybkości i wysokości. Osiągnął mianowicie szybkość 190 km na godzinę i wzbił się przy obciążeniu 500 klg na wysokść 6137 metrów. ———

Fundusz imienia ś.p. Róży Rockowej

Senator Rudolf Szereszowski 200 zł, Drowie Steinbergowie Ludwikowie 50 zł, Finderowie Jakóbowie 50 zł, Dr Lauer Aleksander 50 zł, f-a. H. Weindling 5 0zł, Spira Samuel 20 zł Wassertheil Maurycy 20 zł, Birnbaum Saul 20 zł, Żmigrod 100 zł, Dr Willer 51 zł, Lewkowicz Bernard 50 zł, Dyr. Hugo Ripper 25 zł, Goldmannowie Arturowie 100 zł, Anisfeld Mojżesz 10 zł, Beer Jakób 10, Dr Goldgart Leon 20 zł, S. E. Hammer 20 zł, D Eisenberger 50 zł.

Z giełdy

Giełda krakowska z 30 bm. Akcje: P. Bank Przem 0.12, Tohan 0.24, Zieleniewski 11.80—11.85. Trzebinia 0.27—0.29, Trzebinia tłusz. 5. Krakus 0.31—0.34.

Giełda warszawska

Warszawa 30 bm. (PAT.) **Giełda waluty.**
Dolary 8·98, sprz. 9·—. kup. 8·93.
Belgja 125·55, 125·86, 125 24.
Londyn 43·79 sprz. 43·90, kup. 43·68.
N. Jork 9·—, sprz. 9·02, kup. 8·98.
Paryż 35·80. sprz. 35·89. kup. 35·71.
Praga 26·72 sprz. 26·78 kup. 26·66,
Szwajcarja 174·40, sprz. 174·83. kup. 173·97
Włochy 40·75, 40 85, 40·65.
Wiedeń 127·46, sprz. 127·78. kup. 127·14.

Papiery procentowe: 8 proc. pożyczka konwersyjna 93, 5 proc. pożyczka konwersyjna 47.75. Tendencja niejednolita.

Akcje: Bank Polski 83 50 83·—, 83 50, Bank Przemysłowy Lwów 0·11 Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 5 60, Puls ·—, Wild —· Cegielski 14 50, Parowozy 0·27 Zawiercie 13 75 Zegluga 0·11 Polska nafta 0·50, Siła i Swiatło 21 50 Chmielów —·— Starachowice 2·06, Pocisk —·— Zieleniewski 11·20 Zyrardów 10·40 Chodorów 98—·—

Giełda wiedeńska

Giełda wiedeńska z dnia 30 b. m. (PAT) **Dewizy.** Amsterdam 28325, Belgrad 1248, Berlin 168·78 Bruksela 9842, Budapeszt 9905 Bukareszt 370, Chrystania —·—, Kopenhaga 188 80, Londyn 3436, Madryt 108·30, Medjolan 3182, Nowy Jork 70745 Paryż 2806 Praga 2094, Sofja 5·0[illegible], Sztokholm 189—. Warszawa 78.29 — 78·79, Zurych 136·77 dolary 705 25, niemieckie —·— angielskie 34·29, jugosłowiańskie 1245 norweskie — polskie 78·10—79 10 rumuńskie —·— szwedzkie—·— szwajcarskie 136·40, hiszpańskie—·— czeskie 20·92, węgierskie —·—, tureckie —·—

Akcje: Zieleniewski 9 15 Silesja —. Danto 11·2 Gal. karpaty 9·15 Galicja 84 Siersza 2 59 Bank Małopolski —·— Bank Hip. —·. Tepege —·—

Giełda zurychska

Zurych, 30. 12 PAT. Paryż 20.50, Londyn 25.11 3/4 Nowy Jork 5 17 1/4, Belgja 72, Włochy 23.30, Hiszpanja 79 Holandja 20?.95, Berlin 123.20. Wiedeń 73.05, Sztokholm 138.30, Oslo 131. Kopenhaga 137.95 Sofja 3.72 i pół, Praga 15.32 i pół, Warszawa 57.50, Budapeszt 72.40, Białogród 9.12 i pół, Ateny 6.45, Konstantynopol 2.65, Bukareszt 2.70. Helsingfors 13 Buenos Aires 213.50 Tendencja spokojna.

Giełda londyńska

Londyn, 30. 12 PAT. Nowy Jork 4.85 17 32, Holandja 12.12 7/8, Francja 122.57, Belgja 34.90 i pół Włochy 107 3/4, Niemcy 20.39. Szwajcarja 25.11, Hiszpanja 31 75 i pół, Danja 18.19 i pół, Szwecja 18.15 Norwegja 19.19, Helsingfors 192.78, Praga 164.

Giełda paryska

Paryż, 30. 12 PAT. Londyn 122.60. Nowy Jork 25.24 Belgja 351 1/4. Hiszpanja 385 3 4, Włochy 113 i pół, Szwajcarja 488.50, Danja 673.50. Holandja 1011 Norwegja 688.50, Szwecja 675.50, Praga 74 3/4, Rumunja 13 1/4, Niemcy 602.

Giełda nowojórska

Nowy Jork, 30 grudnia. (AW) Warszawa 11.75, Londyn 485.56, Paryż 396¼, Wiedeń 14 1/16—14 1/8, Praga 296¼, Włochy 451½, Belgja 13.92, Budapeszt 14 1/16—14 1/8. Szwajcarja 19.35, Helsingfors 252, Sofja 72, Holandja 40 1/8, Oslo 25.30, Kopenhaga 26.69¾. Sztokholm 26.75 Hiszpanja 15.27, Bukareszt 53, Berlin 23.83, Belgrad 176¾. Montreal 99.94.

Harakiri na wiadomość o zgonie mikada

Budapeszt, 29 12 (D) Wiadomość o śmierci cesarza japońskiego wywołała w tutejszej kolonji japońskiej olbrzymie wrażenie. 21 letni Japończyk Matoi Otta, syn bogatego przedsiębiorcy japońskiego, popełnił harakiri, zadając sobie nożem 15 centymetrową ranę w jamę brzuszną. Lekarze mają nadzieję zachowania go przy życiu.

Blisko 100 ofiar ślizgawicy w Pradze

Praga, 29 12 (D) Podczas wczorajszej ślizgawicy na ulicach Pragi blisko 100 osób uległo nieszczęśliwym wypadkom. Pogotowie ratunkowe zanotowało 45 wypadków złamania rąk lub nóg.

Pacyfistyczna manifestacja francusko-niemiecka

Frankfurt nad Menem, 30 12 PAT. Wczoraj odbyło się tu wielkie zebranie pacyfistów, na którem wygłosił przemówienie prof. Quidde w imieniu kół niemieckich oraz przewodniczący francuskiej sekcji Ligi Praw Człowieka Basch. Prof. Quide nazwał ułaskawienie przez rząd Poincarego Niemców skazanych w Landau czynem wybitnie pacyfistycznym i zaznaczył, że obecnie przychodzi kolej na Niemcy, aby udowodnili, że po zniesieniu kontroli wojskowe nie myślą już o zbrojeniach.

Trudna sytuacja parlamentarna w Niemczech

Niezdecydowane centrum. — Koalicja prawicowa na widowni.

Berlin. 30. 12. (PAT) Jak bardzo zawikłaną jest w obecnej chwili sytuacja parlamentarna i w jak trudnem położeniu znajduje się centrum, od którego decyzji zależy charakter polityczny i poniekąd los przyszłego rządu, świadczy półoficjalny komunikat z kół centrowych, ogłoszony przez „Germanję“. Centrum zaznacza że warunki ogólne umożliwiają mu wprawdzie dziś bardziej, niż przed dwoma laty przyłączenie się do koalicji prawicowej, jednakże momenty natury wewnętrzno- jak i zewnętrzno-politycznej przemawiają przeciwko tego rodzaju eksperymentom. Byłaby to zdaniem centrum woda na młyn nacjonalistów francuskich. Niemcy nie usunęły jeszcze wszystkich przeszkód, na jakie w interesach polityki zagranicznej napotykały. Centrum uważa, że niemiecko-narodowi powinniby zostać na przeciąg najbliższych lat poza obrębem rządu, w tej bowiem roli będą oni mogli z większą korzyścią pracować dla dobra Niemiec. Centrum jest zdania że nie nadeszła jeszcze pora dla definitywnego rozstrzygnięcia sprawy, jaki charakter na zewnątrz ma posiadać rząd, czy zdecydowanie prawicowy, czy też lewicowy, Niemcy potrzebują na najbliższe lata rządu przejściowego. Socjaliści popełnili błąd taktyczny, pozwalając Scheidemannowi na otwarte rzucenie rękawicy rządowi, ale obecnie nadchodzi czas, kiedy będą mogli wrócić na właściwą drogę.

Na łamach niemiecko-nrodowego „Lokal-Anzeigera“ występuje dziś były minister Loebel w obronie koalicji prawicowej, w której skład weszliby niemiecko-narodowi, ludowcy bawarscy i zjednoczenie gospodarcze. Nie widać ani w polityce zagranicznej, ani w polityce wewnętrznej Rzeszy żadnych przeszkód, którychby Rząd małej koalicji nie mógł pokonać. Pod względem parlamentarnym obecnie wobec opornego stanowiska, jakie zajmuje centrum, jedynie to rozwiązanie jest zdaniem ministra możliwe. Dziennik zaznacza od siebie, że projekt małej prawicy jest czemś w obecnej chwili samo przez się zrozumiałem i że w razie gdyby nie doszło do rozwiązania kryzysu w kierunku utworzenia rządu opartgo na tym projekcie, musiałoby nastąpić rozwiązanie Reichstagu.

(Patrz „List z Berlina“ na stronie 3.— Red.)

Niemcy nie zgodziły się na zawarcie przymierza z Włochami

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 30 12. (D) W związku z podpisaniem traktatu włosko-niemieckiego, dowiaduje my się, że ze strony włoskiej usiłowano skłonić Niemcy do zawarcia nietylko traktatu arbitrażowego lecz także przymierza z Włochami. — Rząd niemiecki nie zgodził się na tę propozycję, nie chcąc wywołać nieporozumień z Francją. Z tego też powodu odpadło proponowane przez Włochy spotkanie między Stresemanem a Mussolinim.

Wiener Neueste Nachrichten twierdzą, że Włochy mimo traktatu włosko-niemieckiego szukaju zbliżenia do Polski.

Bliźnięta z Londynu

W Londynie wzbudziła nadzwyczajne zainteresowanie kół naukowych para bliźniąt. Są to G. i L. Elis, którzy pod względem anatomicznym niczego ciekawego właściwie nie okazują. Nie są bowiem braćmi sjamskimi, a pod względem fizycznym jak i duchowym są zupełnie normalni. Tajemniczość polega tylko na nadzwyczajnem podobieństwie obu braci. Obaj są wzrostu 1.65 m, twarz, postawa, włosy i barwa oczu są zupełnie do siebie podobne. Podobieństwo rozciąga się na najdrobniejsze anatomiczne szczegóły jak na głos i chód. Także odciski palców są zupełnie tesame. Jednem słowem, takiego podobieństwa między dwoma ludźmi dotychczas nie można było skonstatować.

Ciekawą jest przytem rzeczą, że obaj bracia przechodzili w tym samym czasie tesame choroby, w szkole tak samo się uczyli wykazując tesame zdolności i tesame braki. Przeprowadzono z nimi następujący eksperyment: Zamknięto ich w dwóch odległych od siebie salach i przedłożono im tesame matematyczne zadania, oraz angielskie ustępy do przetłomaczenia na język francuski. Wypracowanie okazało tesame błędy, przyczem pismo ich jest tak dalece do siebie podobne, że najwybitniejszy grafolog Londynu nie mógł odróżnić jednego od drugiego.

Ten dziwny wypadek sobowtórów interesuje świat naukowy Londynu. Zajmuje się nim głównie prof. Crowden z uniwersytetu londyńskiego, który bada obu braci, a rezultaty tych badań ma zamiar przedłożyć angielskiej akademji umiejętności.

BOKS ZAKAZANY NA UKRAINIE. Sowiety na Ukrainie ogłosiły zakaz stosowania boksu jako sportu. Zakaz ten motywują tem, że boks jest nietylko szkodliwym dla zdrowia, ale też wzbudza dzikie instynkty wśród ludności.

MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA PRASOWA odbędzie się w r. 1928 w Kolonji. Równocześnie ma także być zwołany międzynarodowy zjazd dziennikarzy.

KINA W POLSCE. W całej Polsce istnieje obecnie 478 kin. Z tego na Warszawę przypada 66 kinoteatrów, Łódź da 16 kin, Lwów 6, a Kraków 8 kin.

ECHA NADUŻYĆ WICEKONSULA NIEMIECKIEGO W NIEMCZECH. Śledztwo w sprawie kontr. bandy dyplomatycznej wicekonsula niemieckiego w Poznaniu Schmidta i jego towarzyszy, toczy się w dalszym ciągu i wydaje coraz ciekawsze rezultaty. Kontrabandziści przemycali z Niemiec towar przez czas dość długi, legitymując go przed władzami celnemi jako bagaż dyplomatyczny. Jak dotychczas stwierdzono, skarb państwa poniósł bardzo znaczne straty, dochodzące do sumy ćwierć miljona złotych. Wydział prawny dyrekcji ceł, przeprowadzający dochodzenia w tej sprawie, przesłuchał około 60 osób. Śledztwo zostanie ukończone za dwa tygodnie.

KTO KUPI „POLONJĘ“? Z Katowic donoszą że Korfanty sprzedaje dziennik, wchodzący w Katowicach „Polonję“. Nabywcą „Polonji“ ma być b. poseł chadecki ks. Adamski z Poznania.

REPERTUAR KIN KRAKOWSKICH

NOWOŚCI: „Zięciowie w opałach“.
SZTUKA: „Nowoczesna Dubarry“.
WARSZAWA: „Wiedeń, miasto moich marzeń“.
REDUTA: „Puść go kantem“.
UCIECHA: „Trędowata“.
PROMIEŃ: „Grunt się nie przejmować“ (Harold Lloyd)

SATYSFAKCJĄ DLA MIŁOŚNIKÓW MUZYKI I TAŃCA
jest aparat angielski z marką **„Głos swego Pana"** najnowszej konstrukcji (systemu radjo z podkładką mikrofonową. Sławą swą zdobyły aparaty nasze uznanie całej kuli ziemskiej, jak również swoim sławnym repertuarem największych artystów świata, jak:
Paderewski, Caruso, Challapin i i. Oryginalne płyty żyd. Rosenblatta, Kwartina i i. zawsze na składzie.

THE GRAMOPHONE Cº LIMITED
Jeneralny Reprezentant na Polskę:
JÓZEF WEKSLER
ekspert i członek Izby handl. brytyjskiej
Kraków, Florjańska 26.
Warszawa, Marszałkowska 132.
Lwów, Sykstuska 2.

Drobne ogłoszenia

Pokój wspólny dla akademiczki do wynajęcia. Bonerowska 14, III. p.

Przyjmę na mieszkanie jedną lub dwie panienki (Żyd) Krzywa 11a III p. na ganku.

Panny dochodzącej do 4-letniego chłopczyka szukamy. Zgłoszenia 2 stycznia 11—12 ul. Syrokomlig, Paukerowie.

Litościwi ludzie! Dnia 28 bm. zbłądził chłopak niemowa bez środków do życia, około 24 lat liczący, nazwiskiem Manes, z którym można się porozumieć, bo słyszy, ubrany w ciemną granatową kurtkę, okrągłą czarną czapkę, ciemne spodnie i trzewiki. Ktokolwiekby go widział zechce łask. przyprowadzić go do Izaka Wega w Podgórzu, Józefińska 22, gdzie otrzyma stosowne wynagrodzenie

Matrymonialne! Dla mej siostry poszukuję mężczyzny, do lat 35 z wykształceniem kupieckiem, możliwie z branży galanteryjnej, któryby również wstąpił jako wspólnik do dobrze prosperującego interesu w miejscowości niedaleko Krakowa. Dobra egzystencja zapewniona. — Zgłoszenia pod „Szlachetna" do Adm. N. Dz.

Kupuję garderobę męską używaną. Zawiadomienie pocztówką lub ustnie, Schmans. Kraków, Szeroka 22.

Pożyczki na domy w Niemczech
udzielam natychmiast na hipotekę za podaniem czyn szu przedwojennego oraz ciążących hipotek. Zgłoszenia pod „Pożyczka 200" do Admin. N. Dziennika

REKLAMA dźwignią :: handlu ::

Księga Adr. Gospodarstw Rolnych Wojew. Poznańskiego
w opracowaniu Wielkopolskiej Izby Rolniczej

podaje dokładne adresy, obszar i stan majątku, zakłady przemysłowe (gorzelnie, cegielnie, mączkarnie, tartaki, młyny, hodowle, szkółki itd.) pocztę, telegraf i stację kolejową wszystkich obszarów dworskich oraz wszystkich gospodarstw rolnych ponad 100 ha Woj. Pozn., dalej m. i.

Władze, Urzędy, Zakłady państwowe i samorządowe i organizacyjne Związki i Towarzystwa Rolnicze.
Urzędy Samorządu krajowego.
Organizacje, Związki i Towarzystwa rolnicze o celach ogólnych i specjalnych.
Związki zawodowe pracowników rolnych.
Spółdzielnie kredytowe, rolniczo handlowe („Rolniki"), mleczarskie, ziemskie i i.
Związki przemysłu rolnego.
Dokładne wykazy lekarzy powiatowych, weterynarzy powiatowych i notarjuszów.

W ten sposób jest książka powyższa najlepszym zbiorem adresów oraz podręcznikiem informacyjnym i propagandowym
dla kupca detalisty
dla kupca hurtownika
dla przemysłowca
który w trudnych obecnych warunkach szuka nowej klienteli i zbytu dla swych towarów. Wielki tom o przeszło 600 stronicach in quarto, w całopłóciennej oprawie okształtuje tylko Zł 23·50, z kosztami posyłki Zł 25·—. Do nabycia we wszystkich księgarniach lub wprost od wydawców

PAR
POLSKA AGENCJA REKLAMY FRANCISZEK KRAJNA
Centrala w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11.

SANATORJUM
i zakład kąpielowo leczniczy „SALUS"
Dra Kupczyka, Kraków, ul. Szujskiego 11. Tel. 1295 choroby wewnętrzne (szczeg. serca) i nerwowe. Kąpiele kwasowęglowe, elektryczne wodolecznictwo, parnia, naświetlania, elektryzowanie, masaż, okłady mułowe itd. Staranna djeta w chorobach serca, Basedowa, przewodu pokarmowego, cukrzycy i artretyzmie. Przeciw astmie wziewania kwasowe i wibroinhalacja.

Najlepszą Śmietankę
do kawy i kremową do bicia — poleca
KRAKOWSKA CENTRALA MLECZNA
ul. Lubicz 40, ul. św. Jana 3.
(Jest pasteryzowana, a więc pewna i bez zarazków).

KONKURS
Zarząd Kuchni Stow. Zyd. Słuch. U. J. „Ognisko" w Krakowie rozpisuje konkurs na dostawę:
a) mięsa
b) towarów kolonialnych } pierwszej jakości
c) ziemniaków
Oferty pisemne należy przesyłać na adres „Ognisko" Zielona 7, do dn. 6 stycznia 1927.

Przeciwko szczupłości używać stale należy oddawna uznanych **„Wschodnich Pigułek Wzmacniających".** Powodują one już w krótkim czasie znaczny przyrost na wadze, kwitnący wygląd oraz pełne piękne kształty ciała (u pań przepyszny biust) potęgują chęć do pracy, wzmacniają krew i nerwy. Gwarant. jako nieszkodl. i zalec przez lekarzy. Wiele podziękowań. Cena paczki Zł 8, 4 paczki do całkowitej kuracji potrzebne Zł 25. **Dr. Hugo Caro Sp. z o. o. Gdańsk.** Oddział 81.

Nowa Hala Rybna
przy ul. Stolarskiej L. 14
poleca codziennie
świeże ryby
w najlepszych gatunkach
po cenach przystępnych.

Żądajcie wyłącznie tylko
Wyrobów Waflowych — Keksów i Biszkoptów
zaopatrzonych znakiem ochronnym
Tip-Top S
i nazwiskiem **„Schramek"** z Fabryki specjal. wyrobów waflowych, keksów i biszkoptów
Bracia Schramek, Cieszyn
bo tylko te wyroby są pierwszorzędne i słyną z niedoścignionej **dobroci.**
Wystrzegajcie się naśladownictw!
Różnica gatunku jest olbrzymia!
W jakości treść i siła!

BACZNOŚĆ WE FABRYCE kupuje się najtaniej!

KOSZULE MĘSKIE kolorowane zł. 4·50, z dwoma kołnierzami trwałe 6·90, zefirowe 8·50, popelinowe 12·80, białe z pik. przodem 8·90, nocne 8·50, najnowsze wzory w różnych kolorach — Kaleso ny 4·20, 4·20, i t. p.	**KOSZULE DAMSKIE** 2·90, 3·50, 4·50, nocne 7·60, 8·80, batystowe 9·80, w kolorach lub białe z koł Koszule kombinowe w różnych kolor. z haftem po 13·50, 14·50, Bielizna dziecinna i pościelowa.

FABRYKA BIELIZNY „PAW"
Kraków, ul. Florjańska L. 4 (w sieni).

Metal łożyskowy,
Cynę angielską,
Cynę do lutowania,
Blachy i rury metalowe dostarcza
Przedsiębiorstwo metalurgiczne
Adolf Lachmann, Bielsko Śląsk))

RADJOAMATORZY
ILUSTROWANY KATALOG
nowości na rok 1927 z szematami budowy radjo aparatów wysyła:
„PHILRADIO", Kraków, Rynek gł. 9
za nadesłaniem znaczków pocztowych za 40 gr.

NOWA DRUKARNIA DZIENNIKOWA

przyjmuje wszelkie zamówienia w zakres drukarstwa wchodzące — w szczególności druki bankowe, kupieckie, przemysłowe, reklamowe, czasopisma i dzieła wykonując takowe starannie, szybko i po cenach umiarkowanych.

W KRAKOWIE, ORZESZKOWEJ 7 — TEL. 279.

Redaktor naczelny Dr. W. Berkelhammer. — Red. odpow. Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków Orzeszkowej 7